

ročník 34 regionálny mesačník dvojčíslo 11 – 12 november – december 2025

Nech sú Vaše Vianoce naplnené pokojom, teplom domova a svetlom Betlehema.
Nech zaznejú koliedky, nech stoly sa prehýbajú pod dobrotami a srdcia sa radujú v kruhu blízkych.
Vinšujeme Vám zdravie, šťastie a lásku do každého dňa nového roka, nech sa Vám darí a nech radosť,
smiech a dobrá nálada sprevádzajú Vaše kroky. Nech sa naplnia Vaše domy pohostinnosťou a spoločné chvíle
s priateľmi a rodinou nech zostanú v pamäti ako sladká pamiatka sviatkov.

Kolektív pracovníkov Novohradského osvetového strediska v Lučenci

Adventné stretnutie v Radzovciach otvorilo festival speváckych zborov

RADZOVCE – Advent je obdobím očakávania, ticha a symbolického svetla. Nesie sa v znamení prípravy na príchod nádeje, pokoja a radosti. Do tejto atmosféry dnes vstupujeme aj prostredníctvom hudby – univerzálneho jazyka, ktorý spája a povznáša. K prvej adventnej nedeľi už tradične patrí Adventné stretnutie – prehliadka speváckych zborov, ktorá ponúka prezentáciu sakrálnnej hudby. V Rímskokatolíckom kostole Panny Márie Kráľovnej sa 30. novembra uskutočnilo tradičné **Adventné stretnutie**,

ktoré každoročne symbolicky otvára prvú adventnú nedeľu v novohradskom regióne. Podujatie je súčasťou **Festivalu cirkevných speváckych zborov**, ktoré organizuje Novohradské osvetové stredisko v Lučenci (NOS), kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja, obec Radzovce. Miestne kultúrne stredisko v Radzovciach, spevokol Jázmin, rímskokatolícka farnosť Biskupice a základná organizácia Csemadok v Radzovciach. Slávnostné otvorenie patrilo farárovi Mgr. Györgyovi Siposovi, starostovi

obce Radzovce Ing. Péterovi Györgymu a riaditeľovi NOS Lučenec Mgr. Stanislavovi Spišiakovi. V programe zazneli sakrálné i svetské skladby, zborové úpravy ľudových piesní aj gospel v podaní štyroch speváckych zborov so 75 účinkujúcimi:

- ženského spevokolu **JÁZMIN** z Radzoviec s dirigentkou Agnesovú Tóthovou, pod organizačným vedením Bc. Márie Mártonovej. Činnosť Ženského spevokolu Jázmin bola obnovená v roku 1996. Zbor pôsobí pod záštitou Miestneho kultúr-

neho strediska a miestnej organizácie Csemadoku v Radzovciach. V roku 2026 spevácky zbor oslávi 30. výročie svojho založenia. Kolektív sa pravidelne zúčastňuje nielen folklórnych súťaží a festivalov, ale aj podujatí a prehliadok speváckych zborov, na ktorých získal ocenenia v zlatom, striebornom aj bronzovom pásme. Ženský spevokol Jázmin má v súčasnosti 17 členiek. Okrem vystúpení na Slovensku reprezentoval aj v zahraničí – v Maďarsku, Rumunsku a Poľsku.

Pokračovanie na s. 2

• chrámového zboru **CAMPANA** z Brezničky s dirigentkou Mgr. Teréziou Kelementovou, DiS. art., pod organizačným vedením Mgr. Marty Porubiakovej. Chrámový zbor Campana vznikol ako spevácky zbor farnosti Breznička. Názov *Campana* – „zvon“ – prijal v roku 2000. Pod vedením vtedajšej dirigentky začal koncertovať aj mimo svojej farnosti a postupne sa zúčastnil viacerých festivalov doma i v zahraničí. V súčasnosti sprevádza slávnostné bohoslužby a podieľa sa na organizácii kultúrno-spoločenských podujatí.

d'arským mužským speváckym zborom na Slovensku. Hoci jeho pôsobenie ovplyvňovali rôzne politické obdobia, zbor sa vždy usiloval zachovávať a rozvíjať čistou tradíciu zborovej kultúry. V repertoári má skladby Bartóka, Kodálya, Káraiia či Bárdosa, pracovné a ľudové piesne, ich upravené verzie a v posledných rokoch aj diela cirkevného charakteru. Zbor si vybudoval výrazné meno aj na súťažných pódioch – na Kodályových dňoch v Galante získal desaťkrát zlatý diplom a na stretnutí mužských zborov v Szerencsi si odniesol zlaté hod-

• mužského speváckeho zboru **PRO KULTÚRA** z Fiľakova – jediného mužského speváckeho zboru na Slovensku so súčasným dirigentom Szilárdom Sósikom, pod organizačným vedením Attilu Maga. Zbor, ktorý dnes oslavuje už 105 rokov, vznikol v roku 1920 pod názvom „Maďarský spevokol“. Jeho činnosť sa zachovala nepretržite až do súčasnosti a v súčasnom období je jediným ma-

notením. V roku 2021 bol pri príležitosti 100. výročia ocenený zlatou medailou Slovenskej republiky.

• miešaného speváckeho zboru **OZVENA** z Lučenca s dirigentkou Mgr. Dagmar Jantošovou, pod organizačným vedením Jarmily Balážovej. Spevácky zbor Ozvena vznikol v roku 1933 a tento rok oslávil 92. výročie svojho založenia. Počas takmer storočnej existen-

cie absolvoval množstvo vystúpení, pravidelne koncertuje v Lučenci a okolí a predstavil sa aj v mnohých slovenských mestách. Zahraničné vystúpenia ho zaviedli do Maďarska, Grécka, Chorvátska či Česka, naposledy v tomto roku do mesta Libochovice. Zbor má na svojom konte dve CD a je držiteľom ocenení mesta Lučenec a Matice slovenskej. V tomto roku sa opäť zúčastnil krajskej súťaže Viva il Canto v Žiari nad Hronom, kde získal zlaté pásmo. Jeho repertoár zahŕňa sakrálnu tvorbu, diela starých majstrov i súčasných skladateľov, úpravy ľudových piesní a národné skladby.

stretnutie príjemným umeleckým stretnutím a obohatením ich duchovné ho života.

Po skončení koncertu sa v kultúrnom dome uskutočnil rozborový seminár určený vedúcim speváckych zborov a dirigentom. Pod vedením odborných lektoriek PaedDr. Kataríny Koreňovej, ArtD., a Mgr. art. Oľgy Bystrianskej, ArtD., bol zameraný na podporu ďalšieho umeleckého rastu a motivácie zúčastnených zborov.

**Krásny adventný čas,
nech prinesie zdravie,
šťastie, lásku a pokoj v nás.**

Podujatie vyvrcholilo spoločným zapálením prvej adventnej

Organizátorka podujatia Mgr. Milada Bolyošová zdôraznila, že festival je každý rok putovným podujatím:

„Adventné stretnutie vytvára priestor na prezentáciu sakrálnnej hudby a prehľbovanie duchovných tradícií v našom regióne. Tento rok sme prvýkrát zavítali do Radzoviec, kde vznikla krásna atmosféra vďaka výbornej spolupráci s obcou a miestnymi organizáciami. Verím, že pre milovníkov zborového spevu bolo naše adventné

sviečky pred obecným úradom. O hudobný sprievod sa postarali zbory Ozvena a Jázmin.

Podakovanie patrí všetkým zúčastneným speváckym zborom za ich vystúpenia a umelecký zážitok, ktorý priniesli publiku. Prajeme im veľa zdravia, tvorivej energie a trpezlivosti pri príprave nových diel, aby svojím spevom aj naďalej obohacovali kultúrny život a približovali voľkálne umenie.

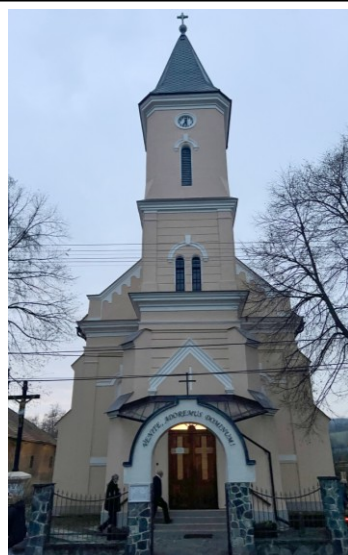
Pokračovanie na s. 3

Vďaka patrí aj divákovi, ktorí prišli povzbudiť účinkujúcich a svojou prítomnosťou vytvorili príjemnú atmosféru. Veríme, že popoludnie v spoločnosti sakrálnych skladieb sprijemnilo adventný čas a prinieslo chvíle pokoja. Poďakovanie smeruje aj organizátorom Adventného stretnutia za prípravu podujatia. Tešíme sa na ďalšie ročníky a nové stretnutia so speváckymi zbormi.

Festival z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia a Banskobystrického samosprávneho kraja.

Text a foto: Ján Šnúrik

Medzinárodný Novohradský Folklórny Festival obhájil štatút!

Slovensko si z 54. svetového kongresu CIOFF v čilskom Santiagu odnieslo historický úspech.

Podujatie Medzinárodnej rady organizátorov festivalov folklóru a tradičného umenia, ktoré prebiehalo od 19. do 26. októbra, prinieslo sériu zásadných rozhodnutí a pozitívnych zmien v oblasti prezentácie tradičnej kultúry. Kongres potvrdil prípravu novej podoby oficiálnej webovej platformy CIOFF, schválil aktualizovanú klasifikáciu medzinárodných folklórnych festivalov a predstavil nové formáty správ týkajúcich sa medzinárodných mobilít. Otvorene sa diskutovalo aj o problémoch, ktoré trápia festivaly a umelecké súbory, pričom dôraz bol kladený na posilnenie spolupráce medzi jednotlivými národnými sekciami. Súčasťou plánov je aj systematickejšia prezentácia fenoménov živého dedičstva v rámci podujatí CIOFF, ktorý pôsobí ako oficiálny partner UNESCO.

„Folklórny festival Východná si na svetovom kongrese obhájil svoj medzinárodný štatút CIOFF International Recognized Festival. Tento štatút má v súčasnosti len 123 spomedzi tisícov folklórnych festivalov z celého sveta. Festivalová komisia udelila vynikajúcim festivalom prestížny medzinárodný štatút CIOFF International Recognized Festival, dvom festivalom bol tento štatút odňatý,“ povedala Katarína Babčáková z Národného osvetového centra (NOC) v Bratislave, prezidentka Slovenskej národnej sekcie CIOFF pri UNESCO a poznamenala s tým, že na Slovensku štatút obhájili Medzinárodný folklórny festival Myjava, **Medzinárodný Novohradský Folklórny Festival** a po dvoch rokoch opäť aj Folklórny festival Východná.

„Keď sme v roku 2024 získali pre MNFF štatút CIOFF Recognized Festival, veľmi nás to potešilo. O to viac nás teší, že sa nám tento status podarilo aj

obhájiť a náš festival sa bude aj naďalej konať pod hlavičkou CIOFF. Zároveň je to pre nás záväzok neustále festival zlepšovať a skvalitňovať, aby sme si tento prestížny status udržali aj v budúcnosti. Či sa nám to darí, budú môcť návštevníci posúdiť v dňoch 22. – 26. júla 2026 počas jubilejného 30. ročníka **Medzinárodného Novohradského Folklórneho Festivalu**,“ prezradil riaditeľ Novohradského osvetového strediska v Lučenci Stanislav Spišiak.

Po prvý raz má Slovensko aj zastúpenie v Rade CIOFF, najvyššom medzinárodnom orgáne tejto vyše 55-ročnej organizácie. Prezidentka Slovenskej národnej sekcie CIOFF Katarína Babčáková bola na Valnom zhromaždení takmer 50 krajín zvolená za predsedníčku medzi-

národnej Kultúrnej komisie CIOFF, ktorej úlohou je ochrana a prezentácia kultúrneho dedičstva členských krajín CIOFF a jeho implementácia do praxe folklórneho hnutia a festivalovej dramaturgie. Zasadnutia sa zúčastnili i viceprezidentka našej sekcie Viera Feriancová a delegátka Lenka Šútorová-Konečná z Centra tradičnej kultúry v Myjave. Na tomto medzinárodnom fóre predstavili ako príklad dobrej praxe aj Systém vzdelávacích aktivít CTK v Myjave, od roku 2024 zapísaný v UNESCO Zozname najlepších spôsobov ochrany NKD Slovenska.

Text: Ján Šnúrik

Foto: Antónia Tomalová

Zdroj:

<https://www.facebook.com/CIO>

FFSlovakia

Novembrová divadelná jeseň v Cinobani: Deň, keď divadlo spojilo generácie

V kultúrnom dome v Cinobani sa 15. novembra opäť potvrdilo, že ochotnícke divadlo má neopakovateľnú silu prepájať ľudí bez ohľadu na vek či miesto. Novembrová **Divadelná jeseň** priniesla v rámci podujatia **Divadelná sobota** štyri rôznorodé inscenácie, ktoré naplnili sálu radosťou z tvorivosti, humorom i zamyslením nad tým, čo v našom regióne pretrváva.

Ešte pred oficiálnym otvorením podujatia si jeho účastníci minútou ticha uctili pamiatku dlhoročného cinobanského amatérskeho ochotníka **Jaroslava Šípeka**. V úvode následne divákov privítal starosta obce Cinoňa **Jozef Melicher** spolu s hlavnou organizátorkou Divadelnej jesene **Miladou Bolyšovou** z Novohradského osvetového strediska v Lučenci. Silne regionálnu stopu niesla inscenácia **Novohradským nebom**, s ktorou do Cinobane zavítal divadelný súbor **Timrava Lučenec**. Autorskú úpravu textu Petra Vrlíka pripravil pre súbor Matej Gajdoš. Dej nás preniesol pred Nebeskú bránu, kde sa odohráva symbolický „posledný súd“ nad významnými osobnosťami Novohradu. Pod vedením rozprávačky – Boženy Slančíkovej-Timravy – sa diváci ocitli v dialógu s minulosťou i otázkami, ktoré presahujú čas: Kto tvorí pamäť regiónu? Čo zostane po jednotlivcovi? Na javisku sa tak ocitli Daniel Maróthy, Július Bodnár, Koloman Banšell či Elena Maróthy-Šoltésová v podobe, ktorá divákov prinútila nielen spomínať, ale aj premýšľať.

Domáci súbor **HrCiNa Cinoňa** zasa ponúkol odľahčený pohľad do školského prostredia v komédii Simony Albertovej **A zazvonil zvonec....** Dynamické tempo, situačný humor a dobre vystavané charaktery zborovne ukázali, že školstvo je síce plné výziev, no zároveň oplýva množstvom potenciálu pre komédiu, ktorá je blízka každému, kto sa niekedy ocitol medzi žiakmi či učiteľmi.

Ochotníci z Tomášoviec z divadelného súboru **Havkáči**, priniesli na javisko satiru **Páva** od Boženy Slančíkovej-Timravy. Ich temperamentná interpretácia odkryla dedinský mikrosvet plný túžby po uznaní, márnivosti a „pávieho“ predvádzania sa, často maskovaného za slušnosť či skromnosť. Vďaka ich energii a špecifickému humoru ožila jedna z klasík slovenskej literatúry so sviežosťou, ktorá dokázala osloviť aj dnešného diváka. Záver Divadelnej soboty patril hosťom z Českej republiky – divadelnému súboru **NA TA-HU** z Červeného Kostelca. Pripravili poeticko-dramatické bábkové predstavenie o vášni k turistike s príznačným názvom **Šlapejdál**. Diváci sa zabavili pri dvoch rozprávkach so športovým nádychom určených pre dospelého diváka, popretkávaných veselými básničkami a pesničkami o turistike a trampingu. *O prvom turistovi* ponúkla veršovaný návod, ako sa stať turistom, zatiaľ čo trampská variácia *O Čipkovej Ruženke* rozosmiala hľadisko svojím odľahčeným, až groteskným pohľadom na „jedno oko, jedny trenírky – nezostali suché“.

Divadelná sobota sa tak stala opäť pevnou súčasťou festivalu **Divadelná jeseň 2025** – udalos-

ti, ktorá potvrdzuje, že ochotnícke divadlo má v našom regióne hlboké korene a stále živú tradíciu. Toto vydarené podujatie zorganizovalo **Novohradské osvetové stredisko** spolupráci s **obcou Cinoňa** a **Divadelným súborom HrCiNa Cinoňa**.

Dvadsaťpäť neprofesionálnych divadelných predstavení v tom-

to roku z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia a uskutočnili sa s finančným príspevom Banskobystrického samosprávneho kraja.

Poznámka

Fotografie a videá sú zverejnené na facebooku: Novohradskaosveta

Text a foto: Ján Šnúrik

Kto očakával hru, smiech a množstvo prekvapení, rozhodne neodišiel sklamaný

Medzi tradičné sprievodné podujatia Divadelnej jesene 2025 opäť pribudla aj **Detská improvizáčna liga** – regionálna súťaž v divadelnej improvizácii spojená s workshopom pre členov detských divadelných súborov a literárno-dramatických krúžkov.

Vo štvrtok 27. novembra 2025 zaplnilo kino Apollo 60 mladých divadelníkov z Lučenca a Handlovej, ktorí si prišli zmerať sily aj vyskúšať nové tvorivé postupy. Zúčastnili sa tieto kolektívy:

- DDS Dokorán pri ZŠ Ladislava Novomeského, Lučenec
- DDS Kukuk pri Súkromnej ZUŠ, Novohradská 2, Lučenec
- DDS Čo ja viem pri Súkromnej ZUŠ, Novohradská 2, Lučenec
- DDS pri Cirkevnej ZUŠ sv. J. Bosca, Lučenec
- Krekáčik, Handlová

Tvorivú dielňu viedli pedagógovia a herci Divadla pri kolkárni v Handlovej – Igor Suchý a Branislav Čukan. Obaja majú dlhoročné skúsenosti s improvizáčnymi technikami a spoluprácu s deťmi označujú za jednu z najinšpiratívnejších súčastí svojej práce. Program sa začal rozcvičkami a dramatickými hrami, ktoré účastníkov uviedli do základných pravidiel improvizácie. V druhej časti workshopu už deti naplno využili nadobudnuté zručnosti v súťažných improvizáčnych disciplínach. Na javisku sa v dvoch kategóriách vystriedalo pätnásť dvoj-, troj- a štvorčlenných tímov, ktoré ponúkli pestrú paletu nápadov, humoru a spontánnych reakcií.

Ako dopadla samotná súťaž?

I. kategória: 1. Tri sväté krumple, 2. Loading, 3. My tri z Nitry
II. kategória: 1. Veteráni, 2. Krekáčik, 3. Mini

Odborná porota rozhodla o tom, že najlepšou herečkou sa stala **Michaela Lišková**. Titul najlepší herec získal **Michal Uhrík**. Ocenenie a diplom Novohradského osvetového strediska, kultúrnej inštitúcie Banskobystrického samosprávneho kraja odovzdali pedagógovia a herci Divadla pri Kolkárni z Handlovej Igor Suchý a Branislav Čukan. Gratulujeme! Kto očakával hru, smiech a množstvo prekvapení, rozhodne neodišiel sklamaný.

Organizátori: Novohradské osvetové stredisko v Lučenci a mesto Lučenec. Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia a uskutočnilo sa s finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja a mesta Lučenec.

Poznámka

Fotografie a videá z Detskej improvizáčnej ligy sú zverejnené na facebookovej stránke novohradskaosveta a na webe www.noslc.sk

Text a foto: Ján Šnúrik

Pozvánka na slávnostné uvedenie novej básnickej zbierky Viery Herczegovovej *V OBJATÍ SRIEŇA*,

ktoré sa uskutoční **15. decembra 2025 o 15:00 v malej sále Novohradského osvetového strediska v Lučenci** (Ulica J. Kármána č. 2, Lučenec).

Viera Herczegovová, rodáčka z Poltára, v súčasnosti žijúca v Rimavskej Sobote, je dlhoročná členka literárneho života v regióne, patrí medzi výrazné poetické hlasy stredného Slovenska. Vyštudovala strednú zdravotnícku školu a pôsobila ako inštrumentárka, neskôr absolvovala odbor sociálna pedagogika na Pedagogickej fakulte UMB v Banskej Bystrici a začala sa aktívne venovať psychoterapeutickej práci so zameraním na závislosti.

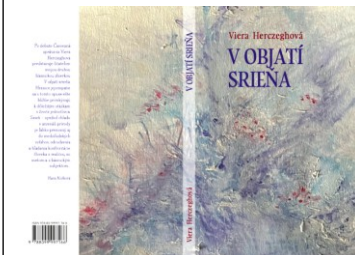
Jej literárne začiatky siahajú do 70. rokov, keď ako členka klubu mladých literátov – tzv. novoslovistov pod vedením Vojtecha Miháliku, publikovala v Novom slove mladých pod menom Viera Kamasová. Neskôr tvorbu uverejňovala aj v talianskych časopisoch a istý čas pôsobila v južnom Anglicku. Ako členka literárneho klubu Karavána v Rimavskej Sobote svoju prvú básnickú zbierku *Časovaná správa* vydala v roku 2013. Krstnými mamami boli spisovateľka Hana Košková a marketingová riaditeľka Ozety Miroslava Krausová, pričom symbolicky sa krstilo vodou z Rimavy a Ipľa.

Domovom tvorivého zázemia Viery Herczegovovej je dnes Literárny klub V.L.A.S. pri Novohradskom osvetovom stredisku v Lučenci.

Nová zbierka *V OBJATÍ SRIEŇA* z lučeneckého vydavateľstva Lux libris, s.r.o. predstavuje jej ďalší príspevok k lyricko-reflexívnej poézii a ponúka čitateľom citlivé, introspektívne verše, ktoré nadväzujú na jej poetickú tradíciu.

„V objatí srieňa
kráčam do zimy,
cesta sa stáva
cieľom...
Chcem sa vyhnúť
pádu,
roztápam ľady
horúcou hlavou.“

„Po debute *Časovaná správa* sa Viera Herczegovová predstavuje čitateľom svojou druhou básnickou zbierkou *V objatí srieňa*. Hranice jej empatie sa v tomto opuse ešte bližšie primkávajú k dôležitým otázkam v živote jednotlivca. *Srieň* – symbol chladu v arzenáli prírody je ľahko prenosný aj do medziľudských vzťahov, odcudzenia a hľadania konfrontácie človeka s realitou, so svetom a s básnickým subjektom,“ povedala známa slovenská spisovateľka a poetka Hana Košková, lektorka literárneho klubu V.L.A.S. (Vreckové letisko anjelských alebo autorských snov) pri Novohradskom osvetovom stredisku v Lučenci.

Viera Herczegovová:

V objatí srieňa
Vydavateľstvo: Lux Libris,
Lučenec, 2025

Obrázok na obálke a vnútorné ilustrácie: Silvia Pavlíková
Sadzba: Jana Bibová
Redakcia: Iveta Zaťovičová
Tlačiareň: Alfa print, s. r. o.
Vydanie prvé

novohradské osvetové stredisko
BANSKOBYSTRICKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

Vianoce v Novohrade

Novohradské osvetové stredisko
knižnica občianskeho združenia
Rímskokatolícky kostol sv. Petra a Pavla nad Rimavicou

„Z neba prišla pieseň“

28. 12. 2025
(nedeľa) **11:00 HOD.**

Čiňkujú:
Folklorný súbor KOKAVAN z Kokavy nad Rimavicou
Detický folklórny súbor KOKAVAN z Kokavy nad Rimavicou
Ľudová hudba Ondreja Radiča z Kokavy nad Rimavicou
Spevokol rímskokatolíckeho kostola v Kokave nad Rimavicou
solisti inštrumentalisti Ondrej Sliacký a Pavel Bielik

Vstupné: dobrovoľné

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia

u. fond na podporu umenia

Rímskokatolícky kostol sv. Petra a Pavla
Kokava nad Rimavicou

MESTO LUČENEC EUROPE DIRECT Lučenec

VÁS POZÝVAJÚ NA

VIANOČNÉ TRHY 2025

12.12 – 13.12.2025

12.12.2025 Piatok
pódium/Námestie republiky
13:00 Vianočné písma základných škôl
Žiaci materských a základných škôl usilovne navrhovali vianočný program, ktorý nám predstavia na úvod vianočných trhov.
16:00 Otvorenie vianočných trhov
Vyhodnotenie súťaže „Vianočný anjel mesta Lučenec“ a pokus o slovenský rekord najväčšieho počtu anjelov na jednom mieste!
18:00 Time Acoustic Trio
Program na prvý večer nám pripraví Timea Acoustic Trio, ktoré hrá svetové pop hity v akustickom prevedení. Vždy zabáva každého, kto sa rád zabáva práve na skvelé a známe hity v živom prevedení.

13.12.2025 Sobota pódium/Námestie republiky
12:30 Vianočný program
Skromná základná umelecká škola n.o. je bohatá na talenty a ich pripravený vianočný program poteší malých aj veľkých.
13:30 Najznámejšie vianočné melódie
14:00 Divadielko
Pre našich najmenších je pripravené vianočné divadielko „Nesiem vám novinu“.
16:00 HORD
Lučenské zoskupenie, ktoré pozná asi každý. Zabáva nás skvelou muzikou a hitmi od Desmodu, Elánu, Gladiátoru a iných známych slovenských kapiel.
18:00 Peter Juhás & Band
Lučencana, ktorého poznáme zo šou Česko Slovensko má talent, sa po pár rokoch vráti na vianočné trhy v jeho rodisku a odprezentuje svoju tvorbu rôznych žánrov. Veselé piesne na zamyšlenie, alebo len jemné pohladenie duše. Odchádzaj hudebné snáď s úsmevom na perách a radosťou v srdci.
SPRIEVODNÉ AKTIVITY PIATOK 12.12.2025
od 16:00 VIANOČNÝ ČAJ A PUNČ PRIMÁTORSKY MESTA
19:30 – 17:30 MASKOTI

VIANOČNÉ TRHY

Novohradské osvetové stredisko v Lučenci, v rámci svojho monitorovania umeleckých kolektívov a jednotlivcov v oblasti záujmovej umeleckej činnosti v regiónoch Novohrad a Malohont, prináša cyklus s názvom

Predstavujeme speváčky: Denisu Galádovú Gaberovú, Sophiu Leicherovú z Lučenca a huslistu Tomáša Bystrianskeho z Poltára

Denisa Galádová Gaberová:
„V tradícii je sila, ktorá spája rodinu aj kraj“

Folklor, rodina a tradícia sú hodnoty, ktoré v rodine Gaberovcov majú hlboké korene. Odkaz otca folkloristu Milana Gaberu dnes s hrdosťou nesú jeho deti. Jednou z nich je Denisa Galádová, ktorá okrem folklóru vedie aj vlastné tetovacie štúdio v Lučenci. Rozprávali sme sa s ňou o rodine, o tradíciách i o tom, ako sa dá spojiť folklor s moderným životom.

Na úvod – prezradte nám, odkiaľ pochádzate, koľko máte rokov a kde v súčasnosti pôsobíte? Volám sa Denisa Galádová, za slobodna Gaberová. Pochádzam z Lučenca a onedlho oslávim 33 rokov. Som členkou folklórnej skupiny Pelikán, ktorú založil môj otec Milan Gabera. V súčasnosti som na materskej dovolenke so svojím dvojmesačným synom a zároveň vediem tetovacie štúdio DG Tattoo v Lučenci.

Ako sa začala vaša cesta k folklóru?

Folkloru sa venujem od detstva. Priviedol ma k nemu otec, ktorý bol mojim vzorom aj učiteľom. Od neho som sa naučila nielen piesne, ale aj úctu k tradíciám. Dnes je pre mňa folklor spôsobom, ako uchovávať odkaz predkov a odovzdávať ho ďalej najmä svojim deťom.

Aké úspechy alebo momenty považujete vo svojej doterajšej činnosti za najvýznamnejšie?

V krajskom kole súťaže Slávik Slovenska som získala druhé miesto a spievala som aj pri 50. výročí školy, ktorú som reprezentovala. Za veľký úspech považujem tiež vydanie rodinného CD Gaberovci v roku 2016. Nikdy som nebola členkou veľkého folklórneho súboru – vystupovali sme ako rodina, len my Gaberovci. Neskôr som niekoľkokrát hosťovala so súborní Ipel' a Haličan. Do folklórnej skupiny Pelikán som vstúpila až po otcovej smrti, aby som pomohla pokračovať v jeho diele a udržať jeho poslanstvo pri živote.

Čomu sa venujete dnes a kam smerujú vaše ďalšie plány?

Momentálne sa naplno venujem rodine. Popri tom rozvíjam svoje tetovacie štúdio, ktoré je pre mňa formou umeleckého vyjadrenia. Do budúcnosti by som chcela opäť aktívnejšie vystupovať vo folklórnej skupine Pelikán a zapojiť sa do folklórnych podujatí v našom regióne. Mojim snom je, aby ožil odkaz môjho otca a aby som svoje deti viedla k láske k tradíciám, tak ako to on kedysi učil mňa.

Čo by ste odkázali čitateľom a mladšej generácii?

Nezabúdajte na korene. V tradícii je sila, ktorá spája rodinu

aj kraj. A hoci žijeme v modernej dobe, práve návrat k tradíciám nám dáva pocit istoty, spolupatričnosti a úcty k tomu, odkiaľ pochádzame.

Kde vás môžu čitatelia najbližšie stretnúť?

Zatiaľ si užívam čas s rodinou, ale čoskoro by som sa rada vrátila na folklórne pódium – spolu s našou skupinou Pelikán. Verím, že aj týmto spôsobom budem môcť byť príkladom pre svoje deti i ďalšie generácie.

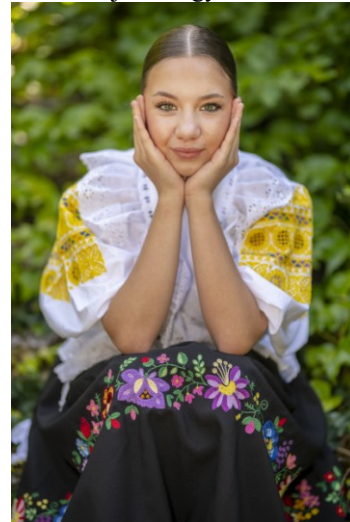

Sophia Leicherová:
„Choďte si za svojimi snami“

Prezradte nám, odkiaľ pochádzate, koľko máte rokov a kde v súčasnosti pôsobíte?

Pochádzam z Lučenca a už približne dva roky pôsobím vo fol-

klórnom súbore Pelikán. Popri tom študujem na gymnáziu.

Ako sa začala vaša cesta k folklóru?

K folklóru ma priviedli moji rodičia a spievam od malička – od štyroch rokov. Najväčšou motiváciou bol pre mňa človek, ktorý už, žiaľ, nemôže byť medzi nami – Milan Gabera. Práve on mi dal tú skutočnú lásku k folklóru.

Aké úspechy alebo momenty považujete vo svojej doterajšej činnosti za najvýznamnejšie?

Za svoj najväčší úspech považujem víťazstvo v súťaži Slávik Slovenska. Veľmi si vážim aj ocenenie od mesta Lučenec.

Čomu sa venujete dnes a aké sú vaše plány do budúcnosti?

Od detstva mám veľký sen – stať sa lekárou. Chcem pomáhať tým, ktorí to najviac potrebujú. Folklor je mojou vášňou, ale medicína je smer, ktorému by som sa chcela venovať profesionálne.

Čo by ste odkázali čitateľom a mladšej generácii?

Tým, ktorí si nie sú istí svojou budúcnosťou, by som chcela odkázať jediné: choďte si za svojimi snami. Cesta nemusí byť vždy jednoduchá, ale ak vytrváte, nebudete ľutovať.

Kde vás môžu čitatelia najbližšie stretnúť?

Najbližšie sa vidíme počas Vianoc v lučeneckej Galérii.

Pokračovanie na s. 7

Tomáš Bystriansky: „Folklór je mojou srdcovou záležitosťou“

Mladý huslista, 27-ročný rodák z Poltára, spája svoju profesiu technika kvality s vášňou, ktorá ho sprevádza celý život – s folklórom. Popri práci sa venuje hre na husle, pôsobí v ľudovej hudbe Milana Gaberu ml. a svoje hudobné vzdelanie si dopĺňa na Základnej umeleckej škole v Poltári.

Odkiaľ pochádzaš, koľko máš rokov a kde momentálne pôsobíš?

Pochádzam z Poltára a mám 27 rokov. Pracujem ako technik kvality vo firme Adient. Od októbra navštevujem ZUŠ v Poltári, kde sa venujem hre na husle. Pôsobím vo folklórnej skupine Pelikán ako huslista v ľudovej hudbe Milana Gaberu ml.

Ako sa začala tvoja cesta k folklóru? Kto ťa najviac motivoval?

K folklóru ma priviedla predovšetkým rodinná láska k tradíciám. Môj starý otec je muzikant a hrá na akordeón. Ja som síce najprv vyštudoval gitaru, no stále viac ma to ťahalo k husliam. Zlom prišiel, keď som v práci stretol kamaráta Tomáša Stankoviča. Ten ma povzbudil, aby som si husle kúpil. Zadovážil som si ich v roku 2020, spočiatku len pre vlastné potešenie. V roku 2023 ma Štefan Máliš informoval, že Milan Gabera st. zakladá ľudovú hudbu a hľadá huslistu. Neváhal som a okamžite som sa ozval. Odtedy pôsobím v hudbe aj vo folklórnej skupine Pelikán. Dá sa povedať, že folklóru sa aktívne venujem už tri roky. Najväčšou motiváciou je pre mňa naša hudba a viditeľné pokroky, ktoré robíme každým týždňom. Obrovskou oporou je pre mňa aj rodina – chcem, aby na mňa boli hrdí.

Aké úspechy máš za sebou?

Keďže sme ako huslisti samoukovia a naša ľudová hudba ešte len nabera skúsenosti, zatiaľ sme sa nezúčastnili súťaží. V budúcnosti to však určite plánujeme.

Aj preto som sa rozhodol nastúpiť do ZUŠ – aby som si zdokonalil techniku, hudobné znalosti a mohol na podujatiach predvádzať čo najkvalitnejší výkon.

Kde sa vidíš o pár rokov a aký je tvoj sen?

O pár rokov by som chcel, aby sa naša ľudová hudba zaradila medzi popredné v regióne Novohrad. Verím, že tvrdou prácou a odhodlaním máme čo ponúknuť, najmä keďže v okolí už nie je veľa aktívnych hudieb. Mojm najväčším snom je vystúpiť s naším súborom na Folklórnych slávnostiach pod Poľanou.

Čo by si odkázal čitateľom a mladším generáciám?

Chcel by som povzbudiť všetkých, aby si vážili a zachovávali

naše ľudové tradície. Nebojte sa chytiť hudobný nástroj, spievať ľudové piesne, tancovať či pridať sa k folklórnym skupinám. Folklór obohacuje nielen jednotlivca, ale aj celú komunitu. Rovnako dôležité je udržiavať pri živote tradičné remeslá – čipkovanie, vyšívanie krojov či výrobu folklórnych ozdôb. Sú neoddeliteľnou súčasťou našej kultúry a nesú v sebe kus histórie, identity a hrdosti na to, odkiaľ pochádzame.

Text: Kristína Žilíková,

Ján Šnúrik

Foto: archív DG, SL, TB

Eva Salvová získala na celoštátnom kole Vidiečanova Habovka ZLATÉ PÁSMO!

**Výsledky, kategória sólisti
speváci a speváčky**

**LAUREÁTKA SÚŤAŽNEJ
KATEGÓRIE:**

Zuzana Kramplová – Lúbostné
z Jablonice

ŠPECIÁLNE CENY:

Jozef Kolesár – Špeciálna cena
za presvedčivý spevácky výkon,
Ivana Brilllová – Špeciálna cena
za presvedčivý spevácky výkon

ZLATÉ PÁSMO

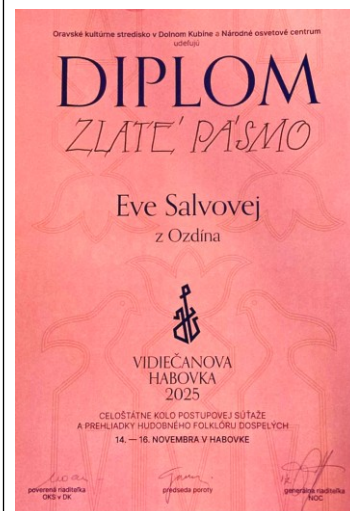
Eva Salvová

– „Pieseň na začínania“ – deň
pred svadbou

Folklórna skupina Pelikán a ľudová hudba Milana Gaberu. Vrchný rad zľava: Matúš Kubiček, Milan Gabera, Tomáš Bystriansky, Miroslav Kubiček. Spodný rad zľava: Alžbeta Kubičková, Sophia Leicherová, Eva Kyzúrová, Denisa Galádová Gaberová

Druhý predĺžený novembrový víkend patrila Habovka interpretom ľudových piesní a hudby, ktorí si vybojovali postup do celoštátneho kola súťaže hudobného folklóru dospelých Vidiečanova Habovka. Po slávnostnom otvorení nasledoval prvý súťažný blok so sólistami spevákmi, speváckymi duami a skupinami, v ktorom mal zastúpenie aj región Novohrad. Do celoslovenského kola postúpila z regionálnej súťaže šestnásťročná **Eva Salvová** z Ozdína. Odborná porota, zložená z uznávaných etnológov, ocenila jej výnimočný spevácky prejav, výber piesní s názvom *Pieseň na začínania – deň pred svadbou* a tradičný ľudový odev. Za svoj výkon získala **Zlaté pásmo**. Tento úspech mladej folkloristky potvrdzuje jej vytrvalú prípravu, talent i oddanosť tradícii.

Vyhlasovateľom, odborným garantom a hlavným finančným partnerom súťaže bolo Národné osvetové centrum. Hlavným organizátorom podujatia bolo Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne.

Text: Ján Šnúrik

Foto: Roman Krnáč

Chut', hudba a tradícia: Rovňany privítali Korene Novohradu

ROVNĀNY (okres Poltár) – V sobotu 4. októbra 2025 sa obec Rovňany stala centrom regiónu Hornohrad. Počas 17. ročníka **Prezentačného dňa Mikroregiónu Hornohrad** sa tu stretli zástupcovia obcí, folkloristi aj milovníci dobrého jedla.

Na obecnom úrade sa predstavili realizované i pripravované projekty, ktoré majú podporiť rozvoj združených obcí, no najväčšiu pozornosť návštevníkov si získali dve udalosti – **súťaž o Najlepšiu hornohradskú klobásu** a **krst nového folklórneho CD Korene Novohradu**.

„Prezentačný deň môžem hodnotiť veľmi pozitívne. Atmosféra počas celého podujatia bola výborná a občania prežili príjemný deň v kruhu svojej rodiny, priateľov a známych. Teší nás aj veľká účasť návštevníkov, ktorí prispeli k výbornej nálade a úspechu celého dňa. Podakovanie patrí všetkým pracovníkom, sponzorom a dobrovoľníkom, ktorí sa podieľali na príprave a organizácii podujatia. Zároveň ďakujeme aj Banskobystrickému samosprávnemu kraju za finančnú podporu,“ zhodnotila priebeh podujatia starostka obce Rovňany Jana Cabanová.

Klobásy, ktoré spojili región
Voňavá súťaž prilákala zvedavcov i gurmánov z celého okolia. O titul najlepšej klobásy sa uchádzalo **osem tímov** z obcí Mikroregiónu Hornohrad a hostia z **Veľkej Vsi**, ktorá patrí do susedného Mikroregiónu Háj. Po napínavom hodnotení poroty sa najväčším víťazom dňa stal **tím z Málinca v zložení: Július Findra, Ľubomír Šnúrik, Juraj Valentíny**, ktorý podľa hodnotiteľov ponúkol ideálnu rovnováhu chuti, vône a tradič-

ného postupu výroby. Víťazný kolektív si na pódiu prevzal diplom a vecné ceny z rúk predsedu združenia Mikroregión Hornohrad Igora Lacka a starostky obce Rovňany Janky Cabanovej. Druhé miesto patrilo tímu z Veľkej Vsi a tretie obsadil Ozdín, známy svojimi poctivými mäsiarskymi receptmi.

Pestrá hudba spája generácie

O pestrý kultúrny program sa postarali sólisti a folklórne skupiny z Novohradu, ktorí vytvorili srdečnú atmosféru a potvrdili, že regionálna kultúra má stále silné korene. Na pódiu sa predstavila ľudová hudba pod vedením Anetky Krištofovej z Kokavy nad Rimavicou, speváčky Hana Kubaliaková, Terézia Motyčková a Miljana Palatická, folklórny súbor Ipel' z Lučenca, ako aj hudobná skupina Mikoband. Nechýbal ani heligonkár a spevák Peter Mužík, ktorý bol jednou z hlavných osobností krstu nového CD *Korene Novohradu*. Jeho energické vystúpenie spolu s ďalšími mladými interpretmi si získalo nadšené ovácie publika. „Ako každý rok, aj tentoraz to bolo veľmi vydaté podujatie. Zúčastnili sa ho všetky obce združené v Mikroregióne Hornohrad a pripravili skvelé klobásky, ale aj iné dobroty. Krásne počasie vylákalo naozaj veľké množstvo návštevníkov z celého okolia. Obec Rovňany sa veľmi dobre zhostila organizá-

cie – tá bola skvelá,“ povedala poslankyňa Banskobystrického samosprávneho kraja Andrea Baníková.

O rok sa tradícia vráti

Záver dňa patril tancu, družnej zábave a spevu, ktorý sa niesol až do večera. Organizátori prezradili, že 18. ročník prezentačného dňa a súťaže o Najchut-

nejšiu hornohradskú klobásu sa uskutoční o rok v obci Hradište. Podujatie sa konalo s finančnou podporou **Banskobystrického samosprávneho kraja**, ktorý dlhodobo podporuje aktivity uchovávaní kultúrneho dedičstva v Novohrade.

Text: Ján Šnúrik

Foto: archív obce Rovňany

Korene Novohradu: nové CD spája mladú generáciu folkloristov

V obci Rovňany v okrese Poltár sa konal slávnostný krst nového hudobného projektu **Korene Novohradu**. CD prináša výber tradičných piesní z regiónu Novohrad – väčšina skladieb pochádza z okolia **Málinca**, no zastúpené sú aj melódie z **Kokavy nad Rimavicou** a **Klenovca**. Nahrávka dáva priestor najmä **mladým folkloristom**, ktorí tak pokračujú v odkaze uchovávaní ľudovej hudby svojho kraja.

Za projektom stojí **Občianske združenie Jánošík Novohrad** a **Roman Palatický**. Krstným otcom sa stal **Andrej Kollár**, multiinstrumentalista a nadšenec slovenského folklóru zo Slovenska. CD spolu s ním pokrstil aj známy **heligonkár Peter Mužík z Málinca**.

„Nápad na CD vznikol ešte na jar minulého roka a presne po roku sme ho úspešne dokončili,“ prezradil Peter Mužík. „Proces prípravy závisel od spolupráce so zvukárom, interpretmi aj od výberu piesní. Piesne sú výlučne z novohrad-

ského regiónu – ľudová muzika pochádza z Kokavy nad Rimavicou a interpreti z Novohradu či Klenovca si sami vyberali novohradské pesničky. Keďže som z Málinca, pridal som aj moje srdcu blízke piesne v zachovalom nárečí,“ dodáva muzikant, ktorý sa na nahrávke predstavil ako instrumentalista i sólista, hrajúci na heligónke. Na albume s **22 piesňami** účinkujú napríklad **Eva Salvová z Ozdína, Viktória Klinčoková z Turičiek** či **Miljana Palatická z Lučenca**. „*Chceli sme s Romanom Palatickým dať priestor mladým a nádejným talentom, povzbudiť ich a ukázať, že folklór má v našom regióne živú budúcnosť,*“ zdôraznil Mužík.

Hudobné CD *Korene Novohradu* si môžu záujemcovia zakúpiť za 10 eur osobne u **Petra Mužíka**, alebo v **Ľudovom obchode Margaret – Design** u **Margaréty Hlbockej** na Železničnej ulici v Lučenci.

Text: Ján Šnúrik

Foto: Peter Vranský

Timravínym chodníčkom po stopách spisovateľky

V sobotu 4. októbra 2025 sa v Novohrade uskutočnilo podujatie venované pamiatke a dielu významnej slovenskej spisovateľky **Boženy Slančíkovej-Timravy**.

Už **34. ročník akcie s názvom Timravínym chodníčkom** sa začal krátko po ôsmej hodine pred Gymnázium Boženy Slančíkovej-Timravy v Lučenci, kde žiaci školy predniesli krátke príhovory o odkaze spisovateľky. Odtiaľ následne vyrazili dva autobusy smerujúce do obce Polichno, ktorá je s Timravínym životom úzko spätá. Účastníci tak symbolicky prešli miestami, kde autorka prežila čas svojho života a ktoré ju inšpirovali v jej literárnej tvorbe. V rodnom dome Boženy Slančíkovej-Timravy nás najprv privítal starosta obce Pavel Kyseľ. Na dvore rodného domu sme si mohli pozrieť výstavu výkresov v rámci 14. ročníka výtvarnej súťaže detí „Maľujeme Timravu“. Keďže tohtoročnou témou súťaže bol „Deň víťazstva“, teda víťazstvo spojeneckých vojsk v druhej svetovej vojne nad fašizmom a nacizmom, výstavu svojou účasťou poctili aj dvaja predstavitelia Ruského centra vedy a kultúry v Bratislave – Vadim Počujev a Vitalij Žitňuk. Okrem súťažných výkresov boli na dvore rodného domu Timravy vystavené aj autentické fotografie s témou oslobodzovania Slovenska v rokoch 1944 - 1945. A kto chcel, mohol si pozrieť aj stálu výstavu v rodnom dome spisovateľky. Na záver nášho zastavenia pri rodnom dome Timravy položili veniec k pamätnej tabuli na dome riaditeľka Domu Matice slovenskej v Lučenci Jana Viteková spolu s Ľudmilou Lacovou a Jarmilou Kalafúso-

vou z Miestneho odboru Matice slovenskej v Lučenci. Podujatie ďalej pokračovalo v evanjelickom kostole v Polichne, kde príhovory venované okrem iného aj úlohe Timravy v našej literatúre predniesli diakon v Ábelovej Juraj Holec a zborový kaplán v Dobroči Stanislav Haluška. Po príhovoroch kňazov spevácky zbor zaspieval známu pieseň „Slovensko moje, otčina moja“, ktorá – ako pripomenul aj kňaz Haluška – sa netýka len oslavy našej pozemskej vlasti, ale upriamuje našu pozornosť aj na duchovnú „otčinu“ – Božie kráľovstvo.

Ďalšou časťou podujatia Timravínym chodníčkom bola turistická prechádzka po rovnomennom náučnom chodníku. Najprv sme sa prešli na čistinku na okraji lesa v lokalite Nad Timravínou studničkou, ďalej sme sa zastavili pri samotnej Timravinej studničke, kde sa nachádza aj prístrešok a kaplnka svätého Michala archanjela. Tam sme pobudli len krátko, aby sme si mohli pozrieť aj takzvanú Timravínu lavičku, ktorá sa nachádza neďaleko odtiaľ. Súčasná lavička tu stojí na mieste, kde kedysi zvykla sedávať a premýšľať aj samotná spisovateľka. Od lavičky sme sa potom prešli na Timravský vrch a ďalej už naše kroky zamierili naspäť do Polichna. V Polichne nás čakalo pohostenie gulášom a kapustnicou, ale aj vyhodnotenie súťaže „Maľujeme Timravu“. Na záverečnej časti podujatia sa zúčastnila aj šperkárka Petra Toth, ktorá so svojou

nadáciou vyzbierala 34 181 eur na obnovu rodného domu spisovateľky Timravy. Petra Toth odovzdala starostovi Kyseľovi symbolický šek na danú sumu a obaja sa následne so šekom aj ofotografovali. Božena Slančíková-Timrava patrí ako reprezentantka kritického realizmu medzi naše najvýznamnejšie spisovateľky. Tohtoročné podujatie Timravínym chodníčkom zamerané na pripomenutie si jej života, tvorby a odkazu môžeme určite hodnotiť ako úspešné a vydarené. Vďaka za jeho uskutočnenie patrí všetkým organizátorom.

I. KATEGÓRIA

– MLADŠÍ ŽIACI:

1. **Alexandra Papaiová**, ZŠ M. R. Štefánika, Lučenec
2. **Sofia Koreová**, ZŠ Muránska Dlhá Lúka, Revúca
3. **Linda Kurčíková**, ZŠ J. Rimavského, Hnúšťa

a **Nela Bobáľová**, ZŠ M. R. Štefánika, Lučenec

II. KATEGÓRIA

– STARŠÍ ŽIACI:

1. **Timea Oláhová**, ZŠ Lovinobaňa
 2. **Tamara Cibulová**, ZŠ Klokočova, Hnúšťa
 3. **Dominik Havran**, ZŠ Sirk sídlisko
- a **Adrian Stankovič**, ZŠ Divín
- ### KATEGÓRIA ZUŠ:
1. **Lili Pápaiová**, Cirkevná ZUŠ, Lučenec
 2. **Letícia Pavla Jasenková**, ZUŠ Novohradská, Lučenec
 3. **Oliver Fodor**, Cirkevná ZUŠ, Lučenec

Organizátormi akcie boli obec Polichno, Miestny odbor Matice slovenskej v Polichne, Dom Matice slovenskej v Lučenci, Gymnázium B. S. Timravy v Lučenci, ako aj mesto Lučenec.

Text: Ladislav Kováčik

Foto: Jozef Paulenka

Stretnutie generácií a najlepší ovocný koláč

Miestny odbor Matice slovenskej v Lučenci v spolupráci s DMS Lučenec zorganizoval 14. októbra 2025 pri príležitosti Mesiaca úcty k starším podujatie „Stretnutie generácií“. Súčasťou programu bol aj druhý ročník obľúbenej súťaže **Sladký deň – o najlepší koláč**.

Úvodného slova sa ujala predsedníčka MO MS Lučenec **Eliška Lörinczová**, ktorá privítala všetkých prítomných a popriala im najmä veľa zdravia – hodnoty mimoriadne dôležitej v seniorskom veku. Poďakovala tiež gazdinkám, ktoré do súťaže priniesli svoje domáce koláče. O víťazovi Sladkého dňa rozhodovali samotné účastníčky podujatia. Tie si jednotlivé sladké dobroty nielen vychutnali, ale ich aj spravodlivo ohodnotili. Podujatie tak spojilo príjemné stretnutie generácií s tradíciami domácej kuchyne. Počas ochutnávky vládla príjemná, takmer rodinná atmosféra, ktorú ešte

umocnili svojím spevom a hrou na heligónku **Anička a Matej Kyzúrovci**. Súťaž o najlepší koláč sa tak opäť ukázala ako zábavné a chutné podujatie, vhodné pre komunitné stretnutia aj rodinné oslavy. Po ochutnávke nasledovalo vyhodnotenie súťaže. Najviac bodov získal koláč p. Kováčikovej, druhý skončili broskyne p. Malčekovej a tretí najlepší koláč upiekla p. Lacová. Po vyhodnotení súťaže ďalej pokračoval program. Petra Fekiačová z Detvy nám zaspievala piesne z Podpolania. Po úvodných piesňach vyzvala prítomných, aby sa pridali k jej spevu a tak odpoľudnie prebiehalo v krásnej priateľskej atmosfére.

Na záver treba poďakovať všetkým súťažiacim a prítomným a veriť, že sa táto úspešná akcia zapakuje aj o rok.

Text a foto: Jozef Paulenka, člen MO MS LC

Mesto Fil'akovo odovzdalo Cenu primátora a Cenu mesta dvom jednotlivcom a kolektívu

Tradične sa pri príležitosti otvorenia Palóckych dní a Dní mesta Fil'akovo konalo na hradnom námestí slávnostné odovzdávanie cien mesta a cien primátora, ktoré si tento rok odniesli dvaja jednotlivci a jeden kolektív.

„V roku 2025 sme sa nielen my vo vedení mesta, ale aj celé mestské zastupiteľstvo rozhodli udeliť ešte menej ocenení ako po minulé roky. Prevládol názor, že menej ocenení môže mať vyššiu hodnotu, než keby sme ich každoročne rozdávali vo väčšom množstve,“ uviedol v úvodnom príhovore primátor Fil'akova Attila Agócs.

Cenu primátora mesta získala Miroslava Podhorová, známa najmä ako dlhoročná predstaviteľka Matice slovenskej a vedúca detského folklórneho súboru Jánošík. Ocenenie jej bolo udelené pri príležitosti životného jubilea – za významný prínos k rozvoju kultúry mesta a tvorivú prácu s deťmi a mládežou v oblasti uchovávaní folklórnych tradícií: „Pre mňa je to, samozrejme, veľká česť, pretože Cenu primátora mesta si treba aj zaslužiť. Zároveň ma to zaväzuje pracovať ešte viac a tak prispieť ku kultúrnemu životu v našom meste. Z vážnych rodinných dôvodov som si cenu nemohla prevziať spolu s ostatnými ocenenými, o to viac si však vážim, že to pán primátor elegantne vyriešil a cenu som si napokon prevzala na zasadnutí Mestského zastupiteľstva vo Fil'akove. Prekvapilo ma toto ocenenie? Áno a ani vo sne som ho neočakávala. Potešilo ma a veľmi si ho vážim.“

Prvú Cenu mesta si prevzal kolektív Občianskeho združenia Iuvenes Neogradiensis,

známy najmä ako organizátor jedného z najväčších regionálnych festivalov – festivalu Várlak. Ocenenie získali za výrazný prínos ku kultúrnemu životu mesta a inšpiratívne zapájanie mladých ľudí do kultúrnych a spoločenských aktivít. „V prvom rade by som chcel poďakovať vedeniu mesta a pánovi primátorovi za túto vzácnu cenu. Prebrali sme ju v mene nášho občianskeho združenia a festivalu Várlak štyria, no patrí celému 130 - až 140 - člennému tímu mladých dobrovoľníkov a aktivistov z Fil'akova a okolia. Všetci chceme prispieť k rozvoju našej maďarskej identity a kultúry. Sme veľmi hrdí na náš tím, ktorý budujeme už 10 rokov. Dnes je to už viac než tím – je to rodina, a sme veľmi vďační všetkým mladým ľuďom, ktorí stoja po našom boku,“ povedal Csaba Nagy, člen združenia Iuvenes Neogradiensis.

Druhú Cenu mesta získal Jozef Agócs, bývalý primátor Fil'akova a zároveň otec súčasného primátora. Ocenenie mu bolo udelené na základe rozhodnutia mestského zastupiteľstva za dlhoročnú obetavú prácu vo verejnej správe, ktorou významne prispel k hospodárskemu a sociálnemu rozvoju Fil'akova – najprv ako zástupcu mesta, neskôr ako jeho primátor. „Samozrejme, každé vyznamenanie človeka poteší. Trochu ma prekvapilo, že aj po 15 rokoch na dochodku si na mňa niekto spo-

menul. Možno aj preto, že z niektorých akcií, ktoré sme v tom čase organizovali, dnes stále profituje celé mesto,“ prezradil Jozef Agócs. Za najdôležitejší výsledok svojej práce považuje vybudovanie Domova sociálnych služieb Nezábudka, n.o., vďaka ktorému vzniklo 25 pracovných miest a ubytovanie pre 50 seniorov.

Po oficiálnom programe nasledovalo kultúrne vystúpenie,

ktoré potešilo priaznivcov rôznych hudobných žánrov. Slávnostnú atmosféru po odovzdávaní cien a otvorení 34. ročníka Palóckych dní a Dní mesta Fil'akovo umocnilo vystúpenie sólistky Štátnej opery Kataríny Procházkovej a operného speváka Martina Babjaka, za klavírneho sprievodu profesora Daniela Buranovského.

Text: Ján Šnúrnik

Foto: Klaudia Mikuš Kováčsová

Mestské Vianoce Városi karácsony

12. december 2025. december 12.

Trznica – Városi piac

Vianočný jarmok – Karácsonyi vásár 13:00 – 18:30
Vianočný program – Ünnepváró műsor 14:30 – 18:30

Partneri - Partnerek

Miestne materské a základné školy - Helyi óvodak és alapiskolák
ZUS - Művészeti Alapiskola

Gymnázium - Gimnázium a Szakközépiskola
Špeciálna základná škola internátna - Bentlakásos Speciális Alapiskola

Detský domov Pastelka - Pastelka Gyermekotthon

Komunitné centrum - Községi Központ

★ DFS Jánošík - Jánošík Gyermek-néptáncgyűttes
Spevacká skupina Foncsik -
- Foncsik Énekegyűttes
Mona Deja-Vu
This Will Burn
Krága René

Reprezentácia ZUŠ Poltár na medzinárodnej konferencii a generálnom zasadnutí Európskej asociácie rodičov a SRRZ v Bratislave

ZUŠ Poltár ako člen SRRZ sa zapojila do projektu „Svetové dni umenia a folklóru mladých 2025“, v rámci EPA a 18. ročníka Európskeho dňa rodičov a škôl v dňoch 16. - 18. októbra 2025 v Bratislave.

Po slávnostnej omši v Kostole sv. Martina za účasti zahraničných účastníkov EPA i čelných predstaviteľov SR, ktorí prevzali záštitu nad týmto podujatím začalo oficiálne otvorenie v Dvorane VŠMU. Tu sa uskutočnilo oceňovanie medailou EPA a SRRZ Ing. Júliou Lindnerovou, predsedníčkou SRRZ za záslužnú prácu a úspechy v oblasti vzdelávania a výchovy z radov učiteľov, rodičov a zástupcov verejnej správy. Medzi ocenenými boli i učiteľky **Mgr. art. Mária Sihelská** a **Mgr. Ľuboslava Slobodníková DiS. art.** Slávnostné oceňovanie bolo popretkávané koncertným vystúpením speváckeho zboru Konzervatória Žilina pod vedením prof. Štefana Sedlického, flautovým kvartetom z Poľska prof. Renáty Guzik, člena opery SND Rene A. Schleifera. Sme hrdí, že na takom koncerte účinkovali i klaviristky Karolína Malčeková a Nela Ondrejovičová s premiérou štvorročnej skladby M. Jašurdovej „Hej šibaj, šibaj“ a sólo skladby Ľ. Kuruca „Kukulienka kde si bola“ v podaní Nely Ondrejovičovej. Ľudová pieseň v tvorbe slovenských skladateľov bola tiež podmienkou propozícií

účasti podujatia SRRZ. Súčasťou celoslovenského projektu bola i výtvarná súťaž na tému „História a folklór môjho kraja“, v ktorej sme získali dve ocenenia. Kolektívna práca žiakov učiteľky **Bc. Moniky Račkovej** „Turecký most“ získala v 2. kategórii 3. miesto. Obraz kolektívnej práce žiakov učiteľky **Mgr. Nikoly Gazíkovej** „Evanjelický kostol“ zastupoval tému histórie Poltára a v 3. kategórii získal 1. miesto. Výtvarné práce boli ocenené diplomom a vecnými cenami na vernisáži v Strednej škole umeleckého priemyslu na Sklenárovej 7 v Bratislave. Zároveň boli v rámci medzinárodnej konferencie a generálneho zasadnutia Európskej asociácie rodičov a SRRZ 17. 10. 2025 vystavené v historickej budove Národnej rady.

Zahraniční i slovenskí účastníci EPA a SRRZ sa zúčastnili okrem oficiálneho programu zasadnutia, voľby prezidenta EPA aj poznávaním hlavného mesta a hradu Bratislavy, hradu Devín, prehliadkou Strednej pedagogickej školy v Modre, ochutnávkou slovenského vína v rodinnej firme Kulich a návštevou originálnej reštaurácie Zlatá hus

v Slovenskom Grobe. Ďakujeme žiakom a učiteľom ZUŠ za reprezentáciu školy a mesta Poltár na tak významnom me-

dzinárskom podujatí EPA a SRRZ na Slovensku.

Text a foto: Mgr. Ľuboslava Slobodníková DiS. art.

mesto Poltár
Vás srdečne
pozýva na IV. ročník

VIANOČNÁ ATMOSFÉRA
PRE VŠETKÝCH

13.00 hod.
Otvorenie
13.30-14.30 hod.
Vystúpenie DFS Kukučky a FS Poltarica
15.00 hod.
Bohatá tombola
14.00-16.00 hod.
Ranč Megi – jazda na koči

Tešiť sa môžete na predajné stánky s vianočnou tematikou, koledy, punč, klobásky, kapustnica, tradičné slovenské jedlá a dobrú náladu.

13. DECEMBRA, V SOBOTU O 13.00 HOD.
Námestie osloboditeľov, pred KD

Stanislav Spišiak, ml.: „Už od detstva som vedel, že raz budem muzikantom“

Hudobný pedagóg, kultúrno-osvetový pracovník **Mgr. Stanislav Spišiak, ml.** sa narodil 19. 12. 1975 v Lučenci. Základné vzdelanie získal v r. 1982-90 na ZŠ Laca Novomeského v Lučenci. V r. 1990-94 navštevoval Gymnázium B. S. Timravy v Lučenci, jeho triednym učiteľom v maturitnom ročníku bol Viliam Nociar, ml. V r. 1994-98 študoval hudobnú a estetickú výchovu na Pedagogickej fakulte Univerzity Mateja Bela (UMB) v Banskej Bystrici. V r. 1999-2004 začínal ako učiteľ hudby na ZUŠ v Poltári, v r. 2004-05 v tejto práci pokračoval na Súkromnej ZUŠ na Fándlyho ulici v Lučenci. V období rokov 2005-2021 pôsobil na Mestskom úrade v Lučenci, z toho v r. 2005-11 ako vedúci oddelenia kultúry a športu a v r. 2011-21 ako programový pracovník pre kultúru. Od r. 2021 je až doteraz riaditeľom Novohradského osvetového strediska (NOS) v Lučenci.

Stano, pochádzaš zo známej lučenskej hudobníckej rodiny. Začnime preto u tvojich rodičov ...

Áno, hudba a muzikovanie boli v našej rodine na dennom poriadku. Obidvaja rodičia pôsobili ako učelia hudby a venovali sa vedeniu speváckych zborov. Otec bol aj praktický muzikant, ktorý hrával v rôznych kapelách. Hudbe sa venoval aj môj starší brat Radovan. Dá sa povedať, že vystupovaniu, hraniu a muzike bolo v našej rodine podriadené všetko. Od útleho detstva som sa doma stretával s kvalitnou muzikou. Rodičia mali bohatú zbierku LP platní a počúval som všetko, čo som v tej zbierke objavil. Od The Beatles, ABBA, YES, Emerson Like & Palmer, Arethy Franklin, Michaela Jacksona či Stevieho Wondera, cez jazz a dixieland až po Mozarta, Bacha a inú vážnu hudbu. Aby som to zhrnul, už od detstva som bol vedený k muzike a vedel som, že raz budem muzikantom.

Po ukončení vysokoškolských štúdií v Banskej Bystrici si sa zamestnal ako učiteľ hudby na ZUŠ v Poltári ...

V maturitnom ročníku na Gymnáziu BST v Lučenci som bol rozhodnutý nepokračovať ďalej v štúdiách na vysokej škole. S kamarátmi – rovesníkmi sme zakladali kapelu a našim zámerom bolo hrať v zahraničí tak, ako naši otcovia. Môj otec v tom čase pôsobil v zahraničí a keď sa to dozvedel, tak nasledoval veľmi dôrazný (a v tom čase veľmi drahý) telefonát, ktorý tieto plány zmenil. Odkaz bol jasný, profesionálna kapela áno, ale až po vysokej škole. Keďže obidvoch rodičov som vždy rešpektoval, tak som na vysokú školu išiel.

Študoval som hudbu a estetiku na UMB v Banskej Bystrici. Po štúdiách som rok pôsobil na voľnej nohe ako muzikant a následne som sa zamestnal v ZUŠ Poltár. Boli to krásne a veselé roky, nakoľko sme tvorili veľmi mladý a dobrý kolektív. Polovica pedagogického zboru dochádzala z Lučenca. Musím povedať, že práca s deťmi ma veľmi bavila a aj naplňala.

Tvojou ďalšou profesijnou zastávkou bol Mestský úrad v Lučenci. Čo všetko bolo tvojou tamojšou náplňou práce?

V r. 2005 mesto Lučenec vyhlásilo konkurz na pozíciu vedúceho oddelenia kultúry a športu. Síce som mal len 29 rokov, ale skúseností s organizáciou rôzneho druhu kultúrnych podujatí som už mal pomerne dosť, preto som sa do konkurzu prihlásil. Podarilo sa mi ho vyhrať, a tak som sa v júli 2005 chopil funkcie. Hlavnou náplňou práce nášho kolektívu bola organizácia kultúrneho života v meste. Treba povedať, že v tom čase už niekoľko rokov kultúrny život v meste dosť pokrýval. Tak sme začali s organizáciou koncertov, divadelných predstavení, opäť sme priniesli do mesta vážnu hudbu. A obnovili sme činnosť v tom čase nefungujúceho divadelného súboru Timrava. Musím povedať, že mojou zásluhou dostali divadelníci kvalitné podmienky na tvorbu. Mali k dispozícii skúšobňu, divadelnú sálu, techniku, personál kultúrneho domu. Našli sa aj financie... Podobne to bolo aj s folklórnym súborom Ipel', ktorý mal našu silnú podporu a tiež v plnej miere mohol bezplatne využívať priestory Domu kultúry. Počas môjho pôsobenia na MsÚ sme v spolupráci s NOS výrazným spôsobom skvalitnili Medzinárodný Novohradský Folklórny Festival. Podporoval som lučenskú muzikantskú scénu a oprášil som hudobnú súťaž kapiel Krištáľový kľúč. Vzniklo viacero podujatí, ktoré fungujú dodnes. Spomeniem napríklad Lučenské hodovanie, fes-

tival Jazzové Lístie, MDD v mestskom parku. V r. 2011 sa mi podarilo na osobnom pohovore presvedčiť Audiovizuálny fond v Bratislave, aby sa naše kino Apollo stalo pilotným kinom projektu digitalizácie kín, a tak pribudla špičková digitálna premietačka, profesionálne Dolby 7.1 ozvučenie a začala projekcia filmov aj v 3D. Kvalitatívny skok v projekcii bol na tú dobu až „dychberúci“, a to sa samozrejme prejavilo aj na prudkom náraste návštevnosti. Do Lučenca sme opäť pritiahli profesionálne divadelné predstavenia so špičkovými známymi hercami, opäť tu začali koncertovať popredné domáce hudobné skupiny. Výrazným spôsobom sme zviditeľnili Lučenec na kultúrnej mape Slovenska. Celkovo si myslím, že sme počas môjho pôsobenia na MsÚ v Lučenci s kolektívom nášho oddelenia urobili množstvo dobrej roboty a naštartovali sme kultúrne dianie v meste.

Od 1. 11. 2021 pôsobiš vo funkcii riaditeľa Novohradského osvetového strediska v Lučenci. Priblíž nám, prosím, hlavné smerovanie tvojich odborných cieľov.

Po šiestnástich rokoch práce na MsÚ som už začal pociťovať určitú potrebu pohnúť sa... Podarilo sa mi uspieť v konkurze na post riaditeľa tejto inštitúcie a tým sa začala moja nová životná etapa. Síce som ostal pri kultúre, ale s mierne iným poslaním. Mojou ambíciou bolo modernizovať inštitúciu, posilniť jej povedomie u širokej verejnosti a vytvoriť z „osvety“ priestor, kde nájdu svoje miesto neprofesionálni umelci z okresov Lučenec a Poltár. Myslím si, že túto ambíciu sa mi celkom darí naplňovať. Práca našej inštitúcie sa zameriava prevažne na neprofesionálnu kultúru. Úzko spolupracujeme s obcami v okrese Lučenec a Poltár. Snažíme sa prinášať kultúru aj do menších obcí. Aj vďaka nám v mnohých obciach vystupujú rôzne divadelné súbory, tancujú folklórne súbory z ďalekého zahraničia alebo kostoly rozoznávajú koncerty speváckych zborov či organová hudba. Dôležitou súčasťou našej práce je zachovávanie tradičnej kultúry. Podporujeme folklórne súbory jednak možnosťami na vystúpenia, ale aj rôznymi workshopmi a edukatívnymi podujatiami. Tradičné výtvarné a remeselné techniky uchováame a rozvíjame v našej dielničke tradičných remesiel. V našej inštitúcii podporujeme aj prácu neprofesionálnych výtvarníkov a fotografov združených v Štúdiu amatérskej výtvarnej tvorby a fotografikom klube AMFO. Vzdelávacími aktivitami zastrešujeme prácu divadelných súborov v celom našom regióne.

Pokračovanie na s. 13

Organizujeme regionálne, krajské, ale aj celoštátne kolá rôznych súťaží, ako napríklad Hviezdoslavov Kubín, Šafova ostroha, Vidiečanova Habovka, Divertimento Musicale, Výtvarné spektrum, AMFO, Rozprávková skrinka, Dosky NOSky a iné. Nesmiem tiež zabudnúť na naše aktivity v oblasti osvety, vzdelávania a prevencie pred nežiaducimi vplyvmi spoločnosti, ako je napríklad kybersíkana, či podvody na senioroch a iné. Kultúrne dianie v Novohrade a osvetu v oblasti významných osobností a udalostí veľmi kvalitne mapuje aj náš kultúrny mesačník REKUS. Treba povedať, že práve toto periodikum je pre mnohých rodákov z Novohradu žijúcich v zahraničí dôležitým kontaktom so svojou domovinou. Organizujeme rôzne podujatia od malých komunitných podujatí až po veľké festivaly ako Medzinárodný Novohradský Folklórny Festival, Divadelná jeseň, Jazzové Listie či festival Koliesko.

Neobíd'me ani tvoje hráčske aktivity v hudobných skupinách ...

V podstate od piatej triedy ZŠ som začal fungovať v rôznych kapelách. Určite prvou bol Orchester dychovej hudby ZUŠ v Lučenci, ktorý si v začiatkoch dirigoval ty, Feri spoločne s pánom Štefanom Leicherom. Neskôr to bol dychový orchester Novohradská dvanástka, rôzne kapely rôzneho žánru počas strednej školy. Práve v tomto čase vznikla aj kapela, ktorá zásadným spôsobom zasiahla do celého môjho života. Traditional Jazz Band vznikol v r. 1993, v rámci ktorého sme sa ve-

novali tradičnému jazzu. Vďaka našej húževnatosti a poctivej pravidelnej práci v skúšobni sme sa v tejto oblasti etablovali na domácej aj zahraničnej scéne. Postupom času sme začali úspešne účinkovať na festivaloch doma i v zahraničí a naša kapela sa pretransformovala v podstate na profesionálnu kapelu, ktorá sprevádzala známe osobnosti ako Peter Lipa, Berco Balogh, Marcela Molnárová no najmä Jana Kocianová. Práve s posledne menovanou sme päť rokov pravidelne koncertovali s gospelovým a jazzovým programom najmä v Dánsku, ale aj na Slovensku. V súčasnosti pôsobím v známej lučenskej rockovej kapele REvoLUCIE, občas si ešte zahrám dixieland s priateľmi v Traditional Dixie Stompers a účinkujem aj v rôznych príležitostných hudobných projektoch.

A na záver: Aké sú tvoje plány do ďalšieho obdobia?

Plánov je samozrejme veľmi veľa. Myslím si, že človek by mal mať veľa plánov a snov. Ak sa len časť z nich uskutoční, tak to bude dosť ... Chceme naďalej pracovať v oblasti kultúry, organizovať kultúrne dianie v našom regióne, žiť s umením. Pomáhať mladým umelcom, podporovať tých starších. Verím, že aj v oblasti muzicírovania s kapelami mám toho ešte dosť pred sebou. V neposlednom rade chcem tráviť čas aj s mojou milovanou manželkou a rodinou.

PhDr. František Mihály, DiS. art.

Pripomíname si

István Ignác Amiodt

Rímskokatolícky kňaz, náboženský spisovateľ, vysokoškolský učiteľ **PhDr. ThDr. István (Štefan) Ignác Amiodt, SJ** sa narodil 20. 12. (niekde 22. 12.) 1676 vo Filákovke, okres Lučenec. Do Spoločnosti Ježišovej vstúpil 21. 10. 1692 vo Viedni, noviciát absolvoval v r. 1693-94 v Judenburgu. Nasledujúci rok strávil v Leobene, kde vypoľahol pri výučbe spoločenských predmetov. Filozofiu vyštudoval v r. 1696-97 vo Viedni, ako magister pôsobil na rehoľných školách v Steyeri (1699), Klagenfurte (1700-01), Lubľane (1702-03). Teológiu vyštudoval v Štajerskom Hradci, dnes Graz v r. 1704-07. Nadväzne získal doktorát z filozofie a teológie. Ako vysokoškolský učiteľ prednášal etiku, filozofiu a rétoriku vo Viedni (1709-13), v Grazi aj dejiny (1714-15) a opäť vo Viedni (1716-21), kde vyučoval aj cirkevné právo. Bol prefektom nižších stupňov škôl a kazateľom. V r. 1722 prednášal teológiu a cirkevné právo na Trnavskej univerzite. V r. 1723-25 pôsobil ako spovedník pri cisárskom dvore vo Viedni, neskôr v r. 1726-41 ako spovedník a duchovný poradca kňažnej Alžbety, manželky belgického miestodržiteľa. V r. 1742-59 spravoval dvorskú knižnicu vo Viedni. Bol autorom polemických náboženských spisov proti jansenizmu a luteranizmu. Napísal tiež niekoľko historických prác o starej Germánii. Knižne vydal: *Exercitationes theatrales rhetorum Viennensium* (Divadelné cvičenia viedenských rečníkov – Viedeň, 1709), *Germania vetus, selectis quaestionibus illustrata* (Vybrané otázky o starej Germánii – Viedeň, 1712), *Germania in naturae operibus admiranda. Partes 3* (Obdiv Germánie z diela prírody – Viedeň, 1713). Mnoho jeho článkov zostalo v rukopisoch.

Predkladaný článok som spracoval s použitím nasledovnej literatúry: Biografický lexikón Slovenska 1. zv. A-B. Martin, Slovenská národná knižnica 2002, s. 69, Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska, Bratislava, Lúč 2000, s. 15, Borovszky, S.: Magyarország Vármegyéi és Városai. Nógrád Vármegye. Budapest, Dovin 1988, s. 257, ako aj A Pallas Nagy Lexikona 1. zv. A-Aradmegye. Budapest, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság 1893, s. 562.

István Ignác Amiodt zomrel 15. 3. 1759 vo Viedni a pravdepodobne je tam aj pochovaný.

Alexander Baránek

Operný spevák (tenor), dlhoročný sólista operného súboru Slovenského národného divadla (SND) v Bratislave **Alexander Baránek** sa narodil 3. 11. 1915 v Lučenci. Po ukončení ľudovej a meštianskej školy v Lučenci absolvoval dvojročnú Obchodnú školu v Dobšinej. Spev študoval súkromne u Josefa Egema v Bratislave, Hansa Rejcha vo Viedni a L. Molnárovej v Budapešti.

V r. 1934 účinkoval ako člen zboru v Stredoslovenskom divadle (dnešné Divadlo J. G. Tajovského) vo Zvolene, v r. 1935-39 ako člen zboru opery SND v Bratislave. V r. 1939-43 bol angažovaný v Štátnej opere v Budapešti. V r. 1944-45 pôsobil ako tenorista v Slovenskom ľudovom divadle v Nitre. V r. 1945 sa vrátil do Lučenca, kde do r. 1950 vlastnil súkromný obchod – textilnú galantériu. V r. 1951-79 pôsobil ako sólista opery SND v Bratislave. Od r. 1985 žil až do svojej smrti vo svojom rodisku, v Lučenci.

Alexander Baránek sa počas svojej životnej kariéry venoval romantickému a lyrickému opernému repertoáru. Jeho doménou boli aj komické postavy a buffové vokálne party. Z jeho úspešných buffózných postáv vynikli: Vašek (B. Smetana: Predaná Nevesta), Triquet (P. I. Čajkovskij: Eugen Onegin), Ernesto (G. Donizetti: Don Pasquale), Rechter (L. Janáček: Příhody Líšky Bystroušky) a i.

Medzi postavy lyrického tenoru patrili: Benjamin Pinkerton (G. Puccini: Madama Butterfly), Don Basilio (W. A. Mozart: Figarova svadba), Alfréd (G. Verdi: La Traviata), Don Ottavio (W. A. Mozart: Don Giovanni), Vojvoda z Mantovy (G. Verdi: Rigoletto), Vítek (B. Smetana: Dalibor), Rudolf (G. Puccini: Bohéma), Hoffmann (J. Offenbach: Hoffmannove poviedky), Ismael (G. Verdi: Nabucco) a i.

Alexander Baránek účinkoval aj v operných nahrávkach Československého rozhlasu v Bratislave – M. P. Musorgskij: Boris Godunov (1954), W. A. Mozart: Figarova svadba (1956), J. Cikker: Juro Jánošík (1954), L. Holoubek: Rodina (1960) a i.

Za SND Bratislava sa s ním na pohrebe v Lučenci, ktorý sa konal 28. 3. 1994, rozlúčili: sopranistka Mária Kišiňová-Hubová, režisér Július Gyermek a barytonista Juraj Oniščenko. Odchodom Alexandra Baránka stratila slovenská hudobná kultúra významnú osobnosť, ktorá pomáhala stavať piliere povojnového operného umenia. Alexander Baránek zomrel 13. 3. 1994 v Lučenci, kde je pochovaný na mestskom cintoríne.

Viktor Bezák

Fyzik, vedecko-výskumný pracovník, vysokoškolský učiteľ **prof. RNDr. Viktor Bezák, DrSc.** sa narodil 10. 9. 1938 v Lučenci. Ľudovú školu i gymnázium absolvoval v r. 1944-55 v Zlatých Moravciach. V r. 1955-60 študoval na Prír. F UK v Bratislave. V r. 1960-63 pracoval ako technológ v Tesle Rožnov pod Radhoštěm, v r. 1963-74 ako vedecký pracovník v Elektrotechnickom ústave (ETÚ) SAV v Bratislave. V r. 1974-80 pôsobil ako vysokoškolský učiteľ a vedecko-výskumný pracovník na Prír. F UK v Bratislave, v r. 1980-2004 na MFF UK v Bratislave. V r. 2004 odišiel na dôchodok, žil v Bratislave.

Vo svojej vedecko-výskumnej práci sa zameriaval na kvantovú teóriu kovov a polovodičov, kvantovú štatistickú fyziku, matematické metódy teoretickej fyziky, na stochastické procesy a ich aplikácie. Bol autorom a spoluautorom publikácií: *Teória tuhých látok* (BA, 1978, 1985), *Teória transportu elektrického náboja v tenkých vrstvách* (PA, 1967), *Elektrotechnický*

slovník náučný (BA, 1977), *Matematici, fyzici a astronómia na Slovensku* (BA, 1995) a i. Napísal vyše 70 vedeckých článkov do zahraničných odborných časopisov: Journal of Physics and Chemistry of Solids, Proceeding of the Royal Society, Metallurgical Transactions, Physica Status Solidi, Acta Physica Slovaca a i. Za svoj najväčší úspech v tomto zmysle považoval uverejnenie jedného svojho vedeckého článku v anglickom časopise Proceedings of the Royal Society (Pojednania Kráľovskej spoločnosti) v r. 1970.

Na Prír. F UK v Bratislave mal to šťastie, že ho teóriu diferenciálnych rovníc a variačný počet učil nestor slovenských matematikov Jur Hronec, od ktorého získal veľmi dobré teoretické základy. V r. 1963 bol na základe konkurzu prijatý do ETÚ SAV, kde s ročnou prestávkou pôsobil 11 rokov. Tá ročná prestávka sa týkala rokov 1968-69, kedy vyše 8 mesiacov strávil na Univerzite v Cambridge (Veľká Británia) v slávnom Cavendishovom laboratóriu. Jeho hlavným konzultantom i veľkým vedeckým vzorom bol prof. Nevill Francis Mott, vlastníaci titul Sir, ktorý udeľuje anglická kráľovná. V r. 1977 bola Sirovi N. F. Mottovi udelená Nobelova cena za fyziku magnetických a nekryštalických látok. V r. 1974 sa stal interným učiteľom Univerzity Komenského. Na Katedre všeobecnej fyziky, neskôr na Katedre fyziky tuhých látok a na Katedre experimentálnej fyziky celkovo odučil 35 rokov.

Jeho rodičia sa z Lučenca kvôli Viedenskej arbitráži odsťahovali dva mesiace po jeho narodení. Z rozprávania mamičky si zapamätal adresu, kde v Lučenci mali vtedy rodinný dom – Legionárska 41 (dnes: Zvolenská cesta). Keďže Lučenec pripadol Maďarsku, odsťahovali sa do Čeloviec pri Krupine, potom do Bratislavy a napokon v r. 1943 do Zlatých Moraviec, kde jeho otcovi ponúkli miesto riaditeľa pobočky Tatrabanky.

Prof. RNDr. Viktor Bezák, DrSc. zomrel 4. 11. 2024 v Bratislave.

Béla Czenkár

Lekár – chirurg, cievny chirurg, patológ, vysokoškolský učiteľ **doc. MUDr. Béla Czenkár, CSc.** sa narodil 4. 11. 1930 v Lučenci. V r. 1948-54 študoval medicínu na Semmelweisovej lekárskej univerzite v Budapešti (Maďarsko). V r. 1954-58 prednášal ako vysokoškolský učiteľ na Univerzite Lajosa Kossutha v Debrecene (Maďarsko). V r. 1959-1991 pôsobil ako patológ, chirurg a cievny chirurg v Župnej nemocnici v Egri (Maďarsko). Od r. 1991 žil na dôchodku v historicko-kúpeľnom meste Eger.

Pokračovanie na s. 15

Doktor Czenkár sa stal primárom chirurgického oddelenia v egerskej Župnej nemocnici v r. 1977 a v tejto funkcii zotrval až do r. 1991. V tom čase sa už začal intenzívne venovať cievnnej chirurgii. Ako v chirurgii, tak aj v cievnnej chirurgii si získal široké uznanie. Bol charizmatickou osobnosťou, vynikajúco manažoval svoje chirurgické oddelenie. Vybudoval akcie-schopný tím mladých lekárov – László Panka, Pál Vakli, Edit Kovács a Tibor Horváth.

Publikoval v lekárskejších časopisoch: Orvosi Hetilap (Lekársky týždenník) a Magyar Sebészet (Chirurgia v Maďarsku). Už na dôchodku písal články z oblasti krásnej literatúry v časopise Egri Riport (Egerské reportáže). Jeho starý otec Béla Schleicher mal pekáreň v Begovej ulici v Lučenci. Brat starého otca József bol tiež pekárom, býval a pracoval v oblasti dnešného Tuhárskeho námestia. Celú ich rodinu v júni 1945 presídlili do Maďarska, kde sa usadili v meste Eger.

Doc. MUDr. Béla Czenkár, CSc. zomrel 13. 3. 2008 v Egri, kde je pochovaný na Cintoríne Boľestnej matky (Hatvani temető) – 4. parcela, 1. rad, číslo hrobu 14.

Lajos Filó

Kalvínsky kňaz, teológ, náboženský spisovateľ **Lajos (Ludovít) Filó** sa narodil 31. 10. 1828 v Lučenci. Študoval na gymnázium v Lučenci a na reformovanej akadémii v Kecskeméte. Po ukončení teologických štúdií viedol seniorský úrad. Nadväzne pedagogicky pôsobil v mestečku Gyöng a od r. 1855 v Kecskeméte, kde na tamojšej Teologickej akadémii vyučoval teológiu. V r. 1858-60 teológiu prednášal na Teologickej akadémii v Pešti. V r. 1860-61 absolvoval dlhší študijný pobyt po Západnej Európe, pobudol v mestách

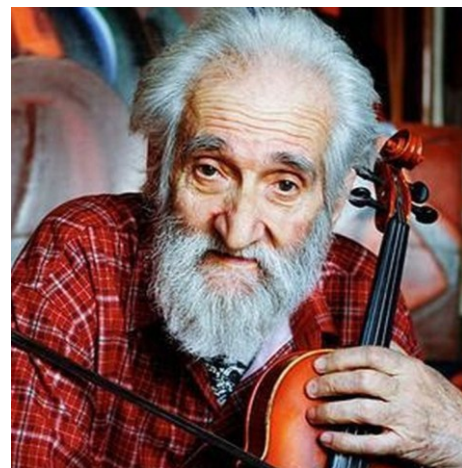
Tübingen, Ženeva, Utrecht a Edinburgh. V r. 1857 sa stal kalvínskym farárom v Kopácsi. V r. 1861 ho pozvali za duchovného do mesta Nagykőrös, kde potom pôsobil až do svojej smrti. Ako veriaci v teologickú ortodoxiu viedol v r. 1862 búrlivú debatu o Ježišomom zmŕtvychvstaní s Mórom Ballagim, ktorý bol známy svojimi racionálnymi – liberálnymi názormi. V r. 1878 sa podieľal na revízii Nového zákona. Vo svojej poslednej vôli zanechal väčšinu svojho majetku reformovanej cirkvi v meste Nagykőrös.

Bol autorom nasledovných diel: *A feltámadás és a spiritualizmus (Vzkriesenie a spiritualizmus, 1862)*, *A keresztyén hit védelme a Krisztus feltámadása kérdésében (Ochrana kresťanskej viery v duchu Kristovho vzkriesenia, 1863)*, *Keresztyén hittan – tankönyv (Kresťanské náboženstvo – učebnica, 1881)*, *A nagykőrösi református egyház története (Dejiny reformovanej cirkvi v Nagykőrösi, 1896)* a i.

Uvedený článok som spracoval podľa tejto dostupnej literatúry: Biografický lexikón Slovenska 2. zv. C-F. Martin, Slovenská národná knižnica 2004, s. 578, A Pallas Nagy Lexikona 7. zv. Fekbér – Geszt. Budapest, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság 1894, s. 196-197, Révai Nagy Lexikona 7. zv. Etelka – Földöv. Budapest, Hasonmás Kiadás, Szépirodalmi és Babits 1991, s. 503, Új Magyar Életrajzi Lexikon 2. zv. D-Gy. Budapest, Magyar Könyvklub 2001, s. 684.

Lajos Filó zomrel 11. 12. 1905 v meste Nagykőrös a tam je aj pochovaný na reformovanom cintoríne na Kecskemétskej ulici. V decembri 2025 si pripomínáme 120. výročie jeho úmrtia.

Milan Luluha

Akademický maliar **Milan Luluha** sa narodil 11. 11. 1930 v Tekovských Lužanoch, okres Levice. V r. 1937-41 navštevoval ľudovú školu v Dolnej Mičinej, v r. 1941-45 meštiansku školu v Starej Turej a vo Zvolene. V r. 1946-50 študoval na Učiteľskej akadémii v Lučenci. V r. 1950-55 v štúdiu pokračoval na Vysokjej škole výtvarných umení v Bratislave u prof. Ľudovíta Fullu, prof. Bedricha Hoffstädtera a prof. Dezidera Millyho.

Počas celého svojho života tvoril ako umelec v slobodnom povolání. Od r. 1956 bol evidovaný ako akademický maliar v Slovenskom fonde výtvarných umení. V r. 1957-68 bol zakladajúcim členom Skupiny Mikuláša Galandu. Pôsoobil v Dolnej Mičinej, v Martine a od r. 1963 v Bratislave. V r. 1972 bol vylúčený zo Slovenského zväzu výtvarných umelcov.

K rozvoju jeho výtvarného talentu značne prispeli študijné roky, ktoré strávil na Učiteľskej akadémii v Lučenci. Obľuboval čisté farby, veľkú plochu, trochu kubizujúce tvary, hrubé kontúry. Oporu našiel v tvorbe Paula Cézanna, Fernanda Légera a Vincenta van Gogha. Pri začiatkoch jeho tvorivej cesty stál i maliar a grafik Ernest Zmeták. Tematicky sa zameriaval na dedinu, predmety každodennosti, človeka a prírodu. Tvoril ceruzou, olejom, pastelmi, akvarelom, v 60-tych rokoch sa venoval aj grafike.

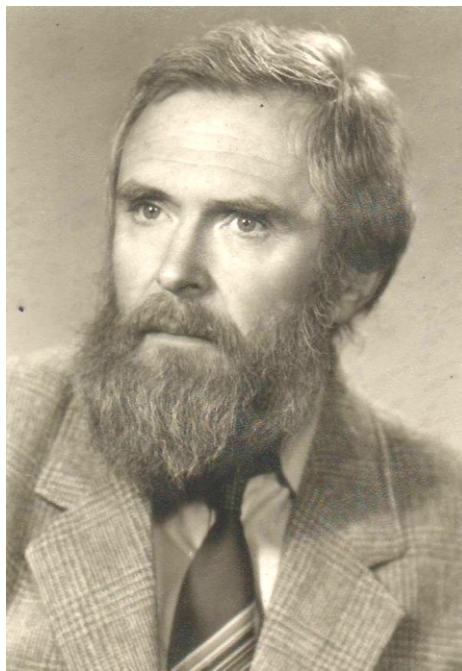
Počas života absolvoval vyše 25 individuálnych výstav doma i v zahraničí: Bratislava (1962), Budapešť (1964), Turín, Rím, Berlín (1966), Ženeva, Florencia (1967), Trenčín (1984), Bratislava (1988, 1990), Medzilaborce (1992) a i. Skupinových výstav mal podstatne viac: Martin (1956), Žilina, Praha (1957), Sao Paolo (1963), Havana (1964), Moskva, Leninograd (1964), Paríž, Londýn (1965), Káhira, Mníchov, Benátky (1966), Stockholm, Kodaň, Krakov, Montreal (1967) a mnoho ďalších.

Pokračovanie na s. 16

S jeho dielami sa môžeme stretnúť jednak v zahraničí: sklosmaltová mozaika na svetovej výstave EXPO Montreal (1967), olejomalba Chlapi na EXPO Ósaka (1970), gobelín pre Československé veľvyslanectvo v Ríme (1971) i na Slovensku: olejomalby Slovensko pre Maticu slovenskú v Martine (1975), sklosmaltová mozaika na promenáde v kúpeľoch Sliač (1982) a i. Jeho obrazy sú zastúpené v zbierkach Slovenskej národnej galérie v Bratislave, Galérii M. A. Bazovského v Trenčíne, v Stredoslovenskej galérii v Banskej Bystrici, vo Východoslovenskej galérii v Košiciach a inde.

O Milanovi Lалуhovi vyšlo veľké množstvo publikácií, za všetky spomeňme aspoň jednu: LALUHA – Milan Láluha (Bratislava, Slovenský Tatran 1997).

Milan Láluha zomrel 10. 11. 2013 v Bratislave, kde je pochovaný na cintoríne v Slávičom údolí.

Ľubomír Mišút

Stavebný inžinier, stredoškolský učiteľ **Ing. Ľubomír Mišút** sa narodil 29. 12. 1935 na Donovaloch, okres Banská Bystrica. Základné vzdelanie získal na školách v Donovaloch a Lučenci. V r. 1951-55 študoval na Strednej priemyselnej škole (SPŠ) stavebnej v Lučenci, maturoval v triede Jolany Benedikti, patrila medzi prvých absolventov tejto školy. V r. 1955-60 v štúdiu pokračoval na Stavebnej fakulte SVŠT v Bratislave, jeho hlavným odborom bolo inžinierske staviteľstvo. Nadväzne vykonal základnú vojenskú službu. V r. 1962-1996 pôsobil po celý svoj profesijný život ako stredoškolský učiteľ na jedinom pracovisku – SPŠ stavebnej v Lučenci, z toho bol v r. 1991-96 zástupcom riaditeľa a v r. 1996 riaditeľom školy.

Aktívne sa zapájal aj do kultúrnych aktivít mesta a okresu. Pravidelne účinkoval v divadelnom ochotníckom súbore Timrava, spolupracoval s režisérmi: Zolo Ružinský, Vlado Sadílek, Árpád Szabó a Milka Nociarová. S Milkou Nociarovou konferovali a recitovali v programoch speváckeho zboru Ozvena v Lučenci a širokom okolí. Okrem toho rád maľoval prírodu, drevenice, život na dedinách – Donovaly, Vlkolínec... Z výtvarných techník uprednostňoval olej, akvarel a monotypiu. Vlastnil veľkú knižnicu, rád čítal, k láske ku knihám viedol aj študentov. Jeho životným krédom bolo: „Najväčšia múdrosť je napísaná v knihách“. Na dôchodku chodil hrať basketbal s bývalými stredoškolskými učiteľmi – Ján Šufliarsky, Ján Straško, Ladislav Uderian, Ján Mižúr, Norbert Krišta a i.

Jeho manželkou bola stredoškolská učiteľka Mgr. Klára Mišútová, rodená Lehocá (1938-2004), naposledy riaditeľka Strednej pedagogickej školy v Lučenci (1975-95). Z manželstva sa im narodila dcéra Ľubica Mišútová (*1959), ktorá pôsobila ako učiteľka a riaditeľka MŠ Štefánikova v Lučenci a ktorej touto cestou ďakujem za podklady pre tento článok. Mali aj dvoch vnukov: veterinárny lekár MVDr. Martin Oravec (*1981), ktorý pracuje v Lučenci a učiteľka materskej školy Martina Džupová (*1990), ktorá žije a pôsobí v Bratislave.

Ing. Ľubomír Mišút zomrel 10. 4. 2014 v Lučenci a tu je aj pochovaný na mestskom cintoríne.

Ivetta Rakická

Lekárka – internistka, hematologička a transfuziologička **Prim. MUDr. Ivetta Rakická, CSc., rodená Danišová** sa narodila 25. 12. 1945 v Lučenci. Základné vzdelanie získala v r. 1951-59 na II. ZDŠ v Lučenci. V r. 1963 zmaturovala na SVŠ v Lučenci v triede Jána Zvaru. Nadväzne v r. 1963-69 študovala medicínu na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. Okrem dvoch atestácií z vnútorného lekárstva (1974, 1978) a atestácie z hematológie a transfuziologie (1982) úspešne obhájila v r. 1990 dizertačnú prácu a stala sa tak kandidátkou vied v odbore interná medicína, hematológia a transfuziológia.

V r. 1969 pôsobila v rámci študijného pobytu v Nemocnici Červeného kríža v Haagu (Holandsko). V r. 1970-74 pracovala ako odborná lekárka na Internom oddelení Nemocnice s poliklinikou (NsP) vo Veľkom Krťiši, v r. 1974-78 na Internom oddelení NsP v Hnúšti. V r. 1978-83 bola vedúcou úseku transplantácie imunológie v KÚNZ Banská Bystrica. V r. 1983-2002 pôsobila ako primárka Hematologicko-

transfúzneho oddelenia (HTO) NsP v Lučenci. V ďalšom období až do r. 2024 viedla už ako dôchodkyňa internú ambulanciu na sídlisku v Detve. V r. 1995-2001 bola podpredsedníčkou Národnej transfúznej služby SR a v r. 1997-2002 krajskou odborníčkou pre transfuziologiu v Banskobystrickom kraji.

Vo svojej vedecko-výskumnej činnosti sa zameriavala na problematiku transplantácie imunológie a autotransfúzie. V spolupráci s územným spolkom Červeného kríža v Lučenci a Klubom darcov krvi zabezpečovala pre svojich pacientov dostatok krvi a krvných prípravkov. Od r. 1989 spolupracovala s MUDr. Máriou Mičkovou, terajšou primárkou HTO v Lučenci, ktorá pokračuje v spoločne začatom diele.

Doktorka Ivetta Rakická pochádza z významnej lekárskej rodiny, jej otcom bol MUDr. Ján Daniš (1911-1974), v r. 1945-50 riaditeľ OÚNZ v Lučenci a v r. 1950-74 primár chirurgického oddelenia OÚNZ v Lučenci. Všetci jej súrodenci sa stali lekármi: MUDr. Katarína Babišová (*1947) – lekárka, internistka, naposledy diabetologička vo Filakove a Poltári, MUDr. Martin Daniš (1950-1999) – lekár – chirurg, naposledy riaditeľ Všeobecnej zdravotnej poisťovne v Lučenci, Doc. MUDr. Ján Daniš (1952-2010) – lekár – chirurg, vysokoškolský učiteľ, naposledy Všeobecná nemocnica Linz (Rakúsko), MUDr. Marta Kernerová (*1954) – lekárka – plastická chirurgička s pôsobiskami v Banskej Bystrici, Bratislave a Lučenci. Syn Dr. Rakickej MUDr. Pavol Rakický (*1971) pôsobí ako lekár – internista a kardiológ v nemocnici v meste Cham (Nemecko).

MUDr. Ivetta Rakická, CSc. zomrela 17. 12. 2024 v Lučenci, kde je pochovaná v kalvínskej časti mestského cintorína.

Hana Suchá

Prozaička, prekladateľka, redaktorka **Hana Suchá, rod. Nogeová** sa narodila 21. 12. 1935 vo Vidinej v okrese Lučenec. Po maturite na Jedenásťročnej strednej škole v Bratislave študovala v r. 1954-59 slovenský a ruský jazyk na FF UK v Bratislave. Počas celého života pôsobila ako redaktorka v rôznych časopisoch: 1959-61 – časopis *Čitateľ* v Matici slovenskej Martin, 1961-69 – literárne oddelenie Zväzu slovenských spisovateľov Bratislava, 1969-73 – časopis *Slniečko* Bratislava, 1973-89 Slovenské pohľady Bratislava. Od r. 1989 žila na dôchodku v Bratislave.

Do literatúry vstúpila spoločenskou prózou *Tajná sestra* (1980). V nej ako aj v ďalšej próze *Ako Slavo našiel slávu* (1983) nastoľovala otázku medziľudských vzťahov na anonymných mestských sídliskách či problémy detí a mládeže z neúplných rodín. V jej prózach dominuje živé a humorné rozprávanie čiastočne popretkávané s prvkami slangu. Prózy pre deti publikovala aj vo viacerých časopisoch, aktívne spolupracovala aj s rozhlasom.

Preložila tiež niekoľko kníh pre deti a mládež z češtiny a ruštiny: *J. Kolárová: Môj chlapec a ja* (1977), *S. Vangeli: Gugucove dobrodružstvá* (1978), *J. Nagibin: Echo* (1979), *J. Ryska: Chlapec ako šidlo* (1980), *V. Makanin: Príbeh Starej Osady* (1982), *D. Dušková: Senzačné dievča* (1990), *L. Pavlát: Osem svetiel* (1993) a i. S manželom Michalom Suchým, ktorý pracoval ako historik v SAV v Bratislave mali spolu 3 deti: Eva Budjačová (*1960) – pôsobí ako prekladateľka v Bratislave, Peter Suchý (*1963) – pôsobí ako elektro-technický inžinier v Bratislave a Michal Suchý, ml. (*1965) – pôsobí ako scenárista a vysokoškolský učiteľ na Univerzite v Sy-

racuse (USA). Bratom Hany Suhej bol literárny kritik a historik PhDr. Július Noge, DrSc. (1931-1993).

Hana Suchá zomrela 13. 7. 2019 v Bratislave, pochovaná bola na cintoríne bratislavského krematória.

János Unghváry

Inžinier, divadelný špecialista, dramatik, herec, prekladateľ **János Unghváry** (pseudonym Rettegi) sa narodil 28. 11. 1763 v Lučenci. Gymnaziálne štúdiá absolvoval v Lučenci a Sárospataku (Blatný Potok). V r. 1789 získal inžiniersky diplom na univerzite v Pešti, ale všetok svoj voľný čas venoval divadelným aktivitám. Už v r. 1779 vo vlastnej maďarsko-nemecko-latinskej štúdiu *Magyar nemzeti színház terve!* (*Plán maďarského národného divadla!*), *Szózat a hazához s ajánlva a magyar nemességnek* (*Výzva k vlasti a odporúčanie pre maďarskú šľachtu*) nastolil potrebu existencie maďarského divadelníctva a v tejto súvislosti navrhol vôbec ako prvý zriadiť v Pešti Národné divadlo.

21. 9. 1790 spoločne s grófom Pálom Rádayom a Ferencom Kazinczom založili prvú divadelnú spoločnosť, ktorej sa aj on sám stal členom. Viacerými prepracovaniami diel obohacoval maďarské programy divadiel, pričom mnohé divadelné hry aj prekladal do maďarčiny. V r. 1798 opustil peštianske divadlo a prijal pozíciu inžiniera na panstve grófa Sándora Károlyiho v sedmohradskom mestečku Erdőd.

János Unghváry bol autorom i prekladateľom niekoľkých divadelných hier: *Sári, vagy a háladatos leány* (*Sári alebo vďačná dievčina*, 1792), *A deákos lány*, *vagyis a tudomány többet ér a szépségnél* (*Mladá študentka, vlastne vedomosti majú väčšiu hodnotu ako krása*, 1792), *A kolduló deák vagy az égi háború* (*Žobravý študent alebo nebeská vojna*, 1793), *A szökött katona* (*Vojak – utečenec*, 1793), *Ország András, egy különös ember* (*András Ország, zvláštny človek*, 1793), *Erőszak és történet*, *vagy a megcsalakozott szökevények* (*Násilie a história alebo podvedení utečenci*, 1793).

Tento článok som vypracoval s pomocou nasledovnej literatúry: Borovszky, S.: *Magyarország Vármegyéi és Városai. Nógrád Vármegye*. Budapest, reprint kiadás, Dovin Művészeti kft. 1988, s. 255 a 313, *Magyar Életrajzi Lexikon* 2. zv. L-Z, Budapest, Akadémiai Kiadó 1969, s. 930, *Magyar Színházművészeti Lexikon*. Budapest, Akadémiai Kiadó 1994, s. 827, ako aj *A Pallas Nagy Lexikona* 18. zv. 2. dodatok K-Z, Budapest, Révai Testvérek Irodalmi Részvénytársaság 1904, s. 773.

János Unghváry zomrel 10. 10. 1807 v mestečku Erdőd (dnes: Ardud, Rumunsko) a pravdepodobne je tam aj pochovaný.

PhDr. František Mihály, DiS. art.

Pripravte si doma tento voňavý a mäkký perník, ktorý je symbolom Vianoc!

Príprava je veľmi jednoduchá a rýchla

Potrebuje

- 1 dcl oleja
- 400 g hladkej múky
- 300 g práškového cukru
- 1,5 CL sódy bikarbóny
- 3 PL kakaa
- 1 PL perníkového korenia
- štipka soli
- 3 PL lekvár
- 0,5 l mlieka
- 1 ks kypriaci prášok do perníka
- 2 vajcia

Na potrebie

- lekvár (opäť ideálne višňový alebo marhuľový)

Čokoládová ganáž

- 200 ml smotany na šľahanie (33–36 %)
- 200 g kvalitnej čokolády (najlepšie 50–70 %)
- 50 g masla

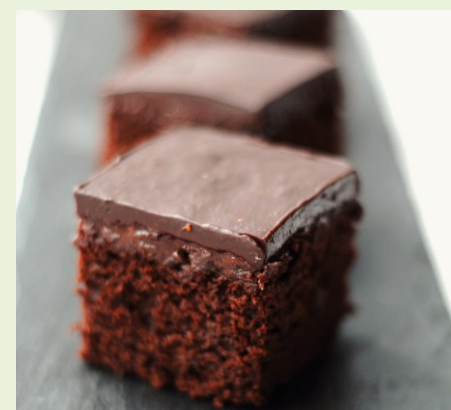
Postup – cesto

1. Všetky suroviny vložíme do misky a vymixujeme do hladkého tekutejšieho cesta.
2. Cesto nalejeme na vymastený a múkou posypaný plech.
3. Pečieme na 180 °C, približne 25–30 minút (skúška špajľou).
4. Po vychladnutí potrieme lekvárom a následne polejeme ganážou.

Postup – ganáž

1. Smotanu zohrejeme takmer k varu, pridáme aj maslo (nesmie vriť).
2. Odstavíme a pridáme nasekanú čokoládu.
3. Necháme 1 minútu postáť, potom premiešame, kým nevznikne hladká poleva.

Necháme stuhnúť – a môžeme podávať.

Perník je vláčný, mäkký a krásne voňavý. Dobrú chuť!

KAM ZA KULTÚROU

Novohradské osvetové stredisko

13. 12. o 19:00 PAVOL HAMMEL – KAM A ZA ČÍM TOUR

Legenda slovenskej hudby Pavol Hammel prichádza do Lučenca a vy pri tom jednoducho musíte byť. Po veľkolepých oslavách 60 rokov na scéne a úspechu nového albumu Kam a za čím si jeho silu, energiu a krásu môžeš vychutnať naživo. Čaká vás výnimočný koncert plný emócií, rockovejšieho zvuku a výbornej zostavy Band in Blue. Vstupné: 30 €.

Miesto: Reduta Lučenec

27. 12. o 15:00 Z NEBA PRIŠLA PIESEŇ - A s ňou ticho, svetlo a vôňa Vianoc

V srdci Lučenca, v chráme Navštívenia Panny Márie zaznejú hlasy, ktoré priniesú pokoj i radosť – piesne, ktoré sa dotknú duše.

Príďte s nami spomaliť, nadýchnuť sa a prežiť sviatočný večer v znamení hudby, tradície a nehy. Účinkujú: folklórny súbor Podpolianski vrchári, DFS Jánošík, Veronika Malatincová, Eva Salvová, Milan Gabera ml., Anna Danková, Daniela Kočišová.

Vstupné: 5 €

Miesto: Rímskokatolícky kostol Navštívenia Panny Márie v Lučenci

28. 12. o 11:00 Z NEBA PRIŠLA PIESEŇ - A s ňou ticho, svetlo a vôňa Vianoc

V chráme sv. Petra a Pavla v Kokave nad Rimavicou sa rozoznie spev a hudba, ktoré priniesú pokoj a vďaku – piesne, čo sa rodia z viery, z tradície i z ticha srdca.

Účinkujú: FS Kokavan a DFS Kokavan z Kokavy nad Rimavicou, ľudová hudba Ondreja Radiča, spevokol rímskokatolíckeho kostola, sólisti a instrumentalisti Ondrej Sliacky a Pavel Bielčík.

Vstupné: dobrovoľné.

Miesto: Rímskokatolícky kostol sv. Petra a Pavla v Kokave nad Rimavicou

Novohradská knižnica

10. 12. o 16:30 Panička z Lehoty

Beseda pre verejnosť o novej knihe spisovateľky Gabriely Korimovej Pánisovej s názvom Panička z Lehoty. Jedná sa o beletristicko-historický príbeh zo začiatku 20. storočia, ktorý zachytáva osud rodu Divéky, zameriava sa hlavne na neľahký osud žien, ktoré hľadajú svoje „miesto na zemi“.

12. 12. o 10:00 Na bolesť duše
Prednáška so psychologičkou internetovej linky dôvery pre mladých je zameraná na psychické zdravie mladých ľudí, ako rozoznávajú duševnú záťaž i kde hľadať odbornú pomoc. Podujatie je súčasťou cyklu Poďte s nami do knižnice.

16. 12. o 10:30 a 16:30

Timrava ako gazdina

Beseda s jazykovedcom Júliusom Lomenčíkom o kuchárskej knihe B. Slančíkovej Timravy sa uskutoční v dvoch vstupoch, o 10:30 hod. pre študentov stredných škôl a o 16:30 hod. pre verejnosť, vstupné je 2 € na osobu.

Július Lomenčík predstaví verejnosti svoju novú publikáciu o B. Slančíkovej Timrave. Kniha predstavuje výber Timravíných zápisov receptov a praktických rád pre domácnosť, pričom jej zápisy sú cenné aj z jazykovedného pohľadu a štylistiky.

7. 1. 2026 – 30. 1. 2026

Filmové básničky a pesničky

Na oddelení náučnej literatúry bude inštalovaná výstava animovanej poézie. Univerzálne témy rodiny, prírody a objavovania zostávajú rovnako svieže a aktuálne a ponúkajú hlavne deťom, ale aj dospelým novú príležitosť zapojiť sa do nádherných animovaných príbehov tejto unikátnej zbierky. Oslavuje jej trvalý vplyv a ukazuje nadčasový dialóg medzi poéziou, animáciou a detskou predstavivosťou.

9. 1. 2026 o 15:30 Posedenie s knihou

Pre verejnosť sa bude konať beseda o Elvisovi Presleyovi „kráľovi rokenrolu“ – americkom speváčkovi a hercovi, ktorý výrazne ovplyvnil kultúru 20. storočia. Besedu povedie knihovník z oddelenia náučnej literatúry.

21. 1. 2026 o 15:30 Posedenie s knihou

Na oddelení beletrie sa pre verejnosť uskutoční beseda o jednom z najznámejších pirátov Sirovi Francisovi Drakeovi, ktorý bol obľúbencom kráľovnej Alžbety I. O jeho pohnutom živote a o živote na mori v stredoveku všeobecne sa môžete dozvedieť zaujímavé informácie.

LUKUS

9. 12. o 17:00 Občianske dialógy - Europe Direct

Miesto: Radnica Lučenec

11. 12. o 18:00 Filmový klub

Miesto: Radnica Lučenec

13. 12. Galavečer Dance Attack

Miesto: Synagóga Lučenec

16. 12. o 17:00 Vivat Sciencia – chemický adventný kalendár

Miesto: Radnica Lučenec

18. 12. o 18:00 adventný koncert Slovenské kvarteto

Miesto: Synagóga Lučenec

19. 12. o 18:00 koncert MAOK a Brašules

Miesto: Synagóga Lučenec

9. 1. 2026 o 18:00 koncert Štefan Štec a Fajta

Miesto: Synagóga Lučenec

17. 1. 2026 o 15:00

Veľkokrtíšska vínná cesta

Miesto: Radnica

6. 3. 2026 klavírny koncert Norbert Daniš

Miesto: Synagóga Lučenec

mesto Lučenec

12. - 13. 12. od 13:00 VIANOČNÉ TRHY

Čakajú nás dva predvianočné dni na Námestí republiky, kde nebudú chýbať okrem medovníčkov, vareného vína, trubičiek, vianočných maskotov ani vystúpenia škôl, predajné stánky, dobrá hudba, divadelné predstavenie pre najmenších, vyhodnotenie súťaže o najkrajšieho Vianočného anjela mesta Lučenec a kapely na večer, ktoré nám zahrajú do tanca a dobrej nálady.

PROGRAM – PIATOK 12. 12. 2025

13:00 – Vianočné pásmo základných škôl: Usilovní žiaci materských a základných škôl predstavia krásny vianočný program.

16:00 – Otvorenie vianočných trhov: Vyhodnotenie súťaže Vianočný anjel mesta Lučenec a pokus o slovenský rekord v počte anjelov na jednom mieste.

18:00 – Timea Acoustic Trio:

Akustický koncert plný známych hitov v jedinečných úpravách.

Spríevodné aktivity:

16:00 – Vianočný čaj a punč primátorky mesta

15:30 – 17:30 Maskoti

PROGRAM – SOBOTA 13. 12. 2025

12:30 – Vianočný program SZUŠ:

Talentovaní žiaci Súkromnej základnej umeleckej školy n.o. predstavia bohatý program pre celú rodinu.

13:30 – Najznámejšie vianočné melódie

14:00 – Divadielko „Nesiem vám novinu“. Vianočné predstavenie pre najmenších.

16:00 – KORD: Oblúbená lučenecká kapela s energickou zmesou rocku a známych hitov.

18:00 – Peter Juhás & Band: Lučenčan, ktorého poznáme zo šou Česko Slovensko má talent, sa po pár rokoch vráti na vianočné trhy v jeho rodisku a odprezentuje svoju tvorbu rôznych žánrov.

Miesto: Námestie republiky Lučenec

21. 12. od 16:00 SVIEŤ, SVETLO SVIEŤ

Pred nami je posledná IV. adventná nedeľa a zapálenie poslednej sviečky na adventom venci.

Zlatá nedeľa bude patriť ekumenickému stretnutiu Svieť, svetlo svieť. Nebude chýbať ani betlehemske svetlo a spevokol OZVENA.

Miesto: Námestie republiky Lučenec

26. 12. VIANOČNÝ BEH MESTA LUČENEC

58. ročník neopakovateľného Štefanského behu v Lučenci tak ako ho tradične už viac než polstoročie poznáte...Registrácia,

parkovanie a celá show sa odohrájú v areáli OC Galéria!

Môžete si vybrať 20 km, 10 km, 5 km trať pre dospelých – 3 km minibeh pre nášt'ročných – 200m beh chrústov. Vianočná medaila, guláš pre všetkých účastníkov, žrebovanie o hodnotné ceny a ešte oveľa viac. Propozície, viac informácií a registrácia na webe

<https://www.marathonbbtour.sk/lc2025>

Miesto: Námestie republiky Lučenec

1. 1. 2026 o 15:30 VITAJ NOVÝ ROK

Nový rok 2026 privítame zábavným divadielkom pre detičky a hudobným vystúpením populárneho slovenského speváka Alana Murína.

Miesto: Námestie republiky Lučenec

24. 1. 2026 o 16:00 SLOVENSKÉ ĽADOVÉ KRÁĽOVSTVO 2

Slovenské ľadové kráľovstvo 2 je tu a naši malí aj veľkí diváci sa môžu tešiť na pokračovanie príbehu dvoch sestier Elzy a Anny, ktoré sa tentokrát rozhodli nájsť pravdu o svojich rodičoch. Obsadenie: Olaf - Marian Labuda ml./ Michal Hallon, Elza - Andrea Smorrovská / Monika Drgálnová, Anna - Mirka Gális Partlová / Maťa Dolná, Kristoff - Dávid Árvá / Dárius Koči.

Predstavenie trvá cca 55 min a je vhodné pre deti od 3 rokov. V predstavení Slovenské ľadové kráľovstvo 2 vystupujú speváci a herci z predstavenia Slovenské ľadové kráľovstvo 1. Cena vstupenky: 15 €, predpredaj: www.ticketportal.sk

Miesto: kino Apollo Lučenec

Poltár

13. 12. od 13:00 do 18:00 Vianočná atmosféra pre všetkých

Mesto Poltár vás srdečne pozýva na IV. ročník podujatia Vianočná atmosféra pre všetkých s nasledovným programom:

13:00 - Otvorenie podujatia

13:30 - 14:30 Vystúpenie DFS Kukučky a FS Poltarica

15:00 - Bohatá tombola

14:00 - 16:00 - Ranč Megi - jazda na koči
Sprievodné aktivity: Tešiť sa môžete na predajné stánky s vianočnou tematikou, koledy, punč, klobásky, kapustnicu, tradičné slovenské jedlá a dobrú náladu.

Miesto: Námestie osloboditeľov, pred kultúrnym domom v Poltári

do 15. 12. Vianočná zbierka

Vianočná atmosféra pre seniorov, ktorej cieľom je spríjemniť Vianoce našim seniorom žijúcim v zariadeniach sociálnych služieb v Poltári a v Slanej Lehote. Ak sa chcete pridať a pomôcť naplniť vianočné balíčky, môžete prispieť drobnými darčekom, ktoré seniorov potešia: dekorácie, balené potraviny, vitamíny, rukavice, ponožky, šály, krížovky, knihy, časopisy alebo iné osobné darčeky. Darčeky a prania môžete odovzdať v podateľni - dvere č. 1 alebo na matrike - dvere č. 2 v MsÚ v Poltári, počas úradných hodín.

31. 12. o 23:30 Silvester s ohňostrojom

Miesto: Námestie osloboditeľov Poltár

Fil'akovo

4. 12. 2025 – 31. 1. 2026 Výstava Medzi oltárom a kozubom – predmety ľudovej religiozity zo súkromnej zbierky Vilmosa Ladóczkiho

Mesiac december už tradične sprevádza posledná výstava roka v Mestskom vlastivednom múzeu vo Fil'akove. Tento rok sa tu otvorila výstava s názvom „Medzi oltárom a kozubom – predmety ľudovej religiozity zo súkromnej zbierky Vilmosa Ladóczkiho“, ktorej predchodca bol pred dvomi rokmi uvedený v Balážskych Ďarmotách.

Miesto: Mestské vlastivedné múzeum vo Fil'akove

12. 12. od 13:00 do 18:30

Mestské Vianoce

Fil'akovský vianočný jarmok s kultúrnym programom od 14:30 – hosť René Krága. Účinkujú: DSF Jánošík, spevácka skupina Froncsik, tanečná škola Mona Deja Vu, This Will Burn.

Miesto: mestská tržnica Fil'akovo

12. 12. od 16:00

XXI. Vianočný koncert

Miesto: DK, MsKS Fil'akovo

13.12. od 16:00 Radujme sa

Vianočný program pre deti
Miesto: Gymnázium Fil'akovo

16. 12. o 9:00, 10:30, 16:00 Slávnostné vianočné koncerty ZUŠ Fil'akovo

Miesto: divadelná sála MsKS Fil'akovo

15. 1. 2026 o 18:00 Novoročný operetný galakonzert s odovzdávaním cien za rozvoj kultúry Novohradu

Vstupné: 15 €

Miesto: divadelná sála MsKS Fil'akovo

Informácie: www.kultura.filakovo.sk
a www.hradfilakovo.sk

Kokava nad Rimavicou

14.12. Vianočná dedina

10:00 – 16:00 Vianočné trhy

Miesto: námestie

Kokava nad Rimavicou

16:30 „Čujete, koledníci idú“

Miesto: sála KD Kokava nad Rimavicou

Ľuboreč

19. 12. o 17:00 Ľuborečský punč

Účinkujú: Lipovanskí Betlehemci

Miesto: areál KD Ľuboreč

Málinec

20. 12. o 16:30 Vianočné pesničky z málinskej zvoničky

Účinkujúci: členovia ECAV v Málinci, ZŠ a MŠ Málinec, FS Poltarica, deti rodákov žijúcich v Lučenci, heligonkár Peter Mužík z Málince, fujarista Pavol Bielčík a Katarína Bielčíková z Kokavy nad Rimavicou.

Všetkých účastníkov čaká teplé a voňavé občerstvenie v podobe punču, čaju a tradičnej kapustnice.

Miesto: zvonička na Lipovej ulici Málinec

Mýtna

17. 12. o 16:30 Vianočná besiedka

Účinkujú: deti materskej školy, žiaci základnej školy v Mýtnej, ZUŠ Heuréka.

Halič

20. 12. od 8:00 do 11:30

Decembrový trh v Haliči

9:30: Vianočné vystúpenie folklórneho súboru Ipeľ

Miesto: nádvorie Múzeum Csontváry, Kaviareň Céder Halič

OBJAVTE
KULTÚRNE
PODUJATIA V
REGIÓNE!

<https://www.facebook.com/novohradska>

osveta

www.noslc.sk

Vianoce v Novohrade

Novohradské osvetové stredisko
- kultúrna inštitúcia
Banskobystrického samosprávneho kraja
Rímskokatolícka cirkev - farnosť Lučenec

„Z neba prišla pieseň“

27. 12. 2025
(sobota) 15:00 HOD.

Účinkujú:
Folklórny súbor PODPOLJANSKI VRCHÁRI.
Detský folklórny súbor JANOŠIK.
Veronika MALATINCOVÁ, Eva SALYOVÁ,
Milan GABERA ml.,
Anna Danková, Daniela Kocišová.

Vstupné: 5 €

Podujatie z verejných zdrojov
podporil Fond na podporu umenia

u. fond na podporu umenia

Rímskokatolícky kostol
Navštívenia Panny Márie
Lučenec

novohradské osvetové stredisko
BANSKOBYSTRICKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

MESTO LUČENEC RÍMSKOKATOLICKÁ CIRKEV FARNOSŤ MESTO A RÚBANSKO LUČENEC EVANGELICKÁ CIRKEV A.V. LUČENEC CIRKEVNÝ ZBOR BRATSKÉJ JEDNOTY BAPTISTOV V LUČENCI REFORMOVANÁ CIRKEV LUČENEC

POZÝVAME VÁS NA EKUMENICKÉ STRETNUTIE

MIESTO
Námestie republiky
v Lučenci
PRI BETLEHEME

21. 12. 2025 o 16:00

Spoločne **SLÁVIME** vianočné **SVIATKY**

SVIEŤ, SVETLO SVIEŤ

Zástupcovia **SKAUTOV** 73. zbor Tetrov Lučenec prinesú **BETLEHEMSKÉ SVETLO**.
PRINESTE SI KAHANČEK, RESP. LAMPÁŠ, aby ste si mohli svetlo nádeje a lásky preniesť do svojich domovov. Cirkevný zbor Bratskej jednoty baptistov ponúkne návštevníkom **kávu a teplý čaj ZDARMA**.
V programe vystúpi miešaný spevácky zbor **OZVENA**

PAVOL HAMMEL KAM A ZA ČÍM TOUR

novohradské osvetové stredisko

PREDPREDAJ VSTUPENIEK:
ticetportal
www.pavolhammel.sk

**KONCERTNÁ
PREMIÉRA
ALBUMU**

Partners:

PLUS LEKAREN SLOVENSKÉ ELEKTRÁRNE RÁDIO SLOVENSKO

13. 12. 2025 REDUTA 19:00
LUČENEC

Výzva pre kapely, súbory a solistov.

Pripravujeme katalóg hudobných skupín, sólistov a folklórnych súborov z regiónu Novohrad.

Ak pôsobíš ako:

- hudobná kapela (moderná, dychová, rocková, ľudová, jazzová alebo akákoľvek iná)
- folklórny súbor alebo spevácka skupina
- sólista, spevák, hudobník alebo DJ

Napiš nám o sebe alebo zoskupení na mail folklorhudba@noslc.sk alebo zavolaj 047/45 127 03 do 19.12.2025

novohradské osvetové stredisko
BANSKOBYSTRICKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ